

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .50.

ŞEYTAN'IN BİR SİLAHI:

ROMANTİZM

HARUN YAHYA

İnsanları dinden uzaklaştıran, Rabbimiz olan Allah'a kulluk etmekten alıkoyan, dahası onların başına sayısız acılar ve belalar getiren sinsi bir tehlike vardır. İnsanları akıllarına göre değil de hislerine, örneğin, tutkularına, öfkelerine, hırslarına ve zaaflarına göre yaşamaya yönelten romantizm... Romantizm, yaşamın birbirinden çok farklı alanlarında, çok farklı uygulamalarla karşımıza çıkabilir. Bir faşistin öfkeyle sıkılmış yumruğu veya bir komünistin söylediği devrim marşı, romantizmin yol açtığı "siyasi" tehlikelerin sembolleridir. Sevdiği genç erkeği veya genç kızı "hayatının amacı" haline getiren, onunla birlikte olmak adına her türlü akılsızlığı yapan, hatta intihara kadar giden duygusal insanlar da, şeytanın bu sinsi tuzağının hedefi olmuşlardır.

Romantizm tehlikesinin en önemli yönü ise, insanların büyük bir bölümünün bunu bir tehlike olarak görmemesidir.

Romantizmin, dine tamamen aykırı ve zıt bir ruh hali olduğunu da yine çok az insan farkedebilir. Hatta insanların çoğu, bu çarpık ruh halini bir tehlike ve hata olarak değil, takdir edilmesi ve yaşanması gereken bir meziyet olarak görmektedir. Bu nedenle, bu kitapta insanların dini kavraması ve yaşaması önündeki en büyük engellerden biri olan romantizm tehlikesi tarif ve teşhis edilmekte, bundan sakınmanın yolları anlatılmaktadır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bu kitap Harun Yahya'nın konuyla ilgili olarak daha önce kaleme aldığı eserlerinden önemli bölümlerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Amaç, okuyucuların Harun Yahya serisinin tamamını okuyabilmesidir.

Cep Kitapları Serisi hazırlanırken, Türk halkının içinde bulunduğu ekonomik durum göz önüne alınmış, bu duruma uygun fiyatlarla okuyucuya hizmet etmek amaçlanmıştır. Bu seri hazırlanırken kendisinden alıntılar yapılan kitapların orijinallerine, Harun Yahya'nın eserlerini satan tüm kitapçılardan veya www.harunyahya.org internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

OKUYUCUYA

- Yazarın eserlerinde evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımızı ulaştırılabilmesi ise zorunludur.
- Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır. Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmiş herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.
- Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.
- Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.
- Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğu-na şahit olacaktır.
- Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheli ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .50.

Şeytanın Bir Silahı: ROMANTİZM

*Dediler ki: "Rabbimiz,
mutsuzluğumuz bize karşı üstün
geldi, biz sapan bir topluluk imişiz."*

(Mü'minun Suresi, 106)

HARUN YAHYA

Eylül, 2002

YAZAR HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah (sav)'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah (sav)'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini tüm dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleş-

mesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Prof. Kazım İsmail Gürkan cad.
Hamam Sok. No:2 K.6 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 0212 511 72 30

Baskı: Nesil Matbaacılık

İçindekiler

Giriş	8
Meşru Sevgi ve Gayri Meşru Sevgi	10
Romantik Milliyetçilik	14
Romantizmin Diğer İdeolojileri	32
Din Adı Altında Uygulanan Romantizm ..	40
İmanla Gelen Gerçek Akıl	46
Romantizmin Çeşitleri	58
Romantik Sevgi Anlayışı	79
Romantizmin Fiziksel Tahribatları	89
Sonuç:	
Romantizm İletinden Kurtulmak	93

GİRİŞ

*Onlardan güç yetirdiklerini sesinle
sarsıntıya uğrat, atlıların ve yayalarınınla
onların üstüne yaygarayı kopar, mallarda
ve çocuklarda onlara ortak ol ve onlara
çeşitli vaadlerde bulun. Şeytan, onlara
aldatmadan başka bir şey vadetmez.*

(İsra Suresi, 64)

İnsanları dinden uzaklaştıran, gerçek Rabbimiz olan Allah'a kulluk etmekten alıkoyan, dahası onların başına sayısız acılar ve belalar getiren sinsi bir tehlike vardır. Bu tehlike, yaşamın çok farklı alanlarında, çok farklı uygulamalarla karşımıza çıkabilir. Kimi zaman bir faşistin sıkılmış yumruğu bu tehlikeye işaret eder, kimi zaman bir komünistin söylediği marş aynı tehlikenin izlerini taşır, kimi zaman da sevdiği kıza aşk mektubu yazan bir gencin sözleri bu tehlikeden kaynaklanır.

Bu tehlikenin en önemli yönü ise, insanların ezici bir bölümünün bunu bir tehlike olarak görmemesidir. Bunun, dine tamamen aykırı ve zıt bir ruh hali olduğunu da yine çok az insan fark eder. Hatta insanların çoğu, bu ruh halini bir tehlike ve hata olarak değil, takdir edilmesi ve yaşanması gereken bir meziyet olarak görürler.

Bu tehlike, duygusallık yani diğer bir deyişle romantiklik. Duygusallık, cahiliye toplumları içinde şefkatli, iyi insanlara has, güzel bir özellik gibi gösterilir. Oysa bir insanın karşılaştığı olaylara duygusal bir yaklaşım göstermesi her yönden son derece tehlikelidir. Çünkü duygusallık, insanlar için en önemli ve hayati özelliklerden biri olan “aklı” tamamen devre dışı bırakır. İnsanları akıllarına göre değil de hislerine, yani; tutkularına, öfkelerine, zaafına ve inatlarına göre yaşamaya yönelten duygusallıktır.

Duygusallık, dünya üzerinde yüzmilyonlarca insanı etkisi altına almış bir cahiliye kültürüdür. Gerçekte, şeytan tarafından insanlığı Allah’ın yolundan alıkoymak için kullanılan silahlardan biridir. Çünkü duygusallığın pençesine düşmüş her insan, aklını kullanamaz hale gelir. Aklını kullanmadığında ise, ne kendisini yaratmış olan Allah’ı fark edebilir, ne O’nun delilleri ve hikmetleri üzerinde düşünebilir, ne de dinin inceliklerini kavrayıp yaşayabilir. Çünkü dinin yaşanması akılla mümkündür ve Allah Kuran’ı, **“ayetlerini, iyiden iyiye düşünsünler ve temiz akıl sahipleri öğüt alsınlar diye”** indirmiştir. (Sad Suresi, 29)

Kısacası, duygusallık hastalığı tedavi edilmeden bir insanın dini gerçek anlamda kavraması ve yaşaması mümkün değildir. Dahası, duygusallık hastalığı tedavi edilmeden, dünyadaki sebepsiz çatışmaların, insanların kendi kendilerine yaptıkları zulmün, sebepsiz acı, hüznün ve saldırganlığın da ortadan kalkması mümkün değildir.

O nedenle bu kitapta duygusallığı ele alacak, bu cahiliye kültürünün yakın tarihte ve günlük hayatımızdaki bazı örneklerini inceleyeceğiz. Hiç kimsenin kendisini bu tehlikeden uzak görmemesi ve şeytanın her insanı sokmaya çalıştığı bu batağa karşı herkesin dikkatli olması gerekmektedir.

MEŞRU SEVGİ VE GAYRİMEŞRU SEVGİ

*Ey iman edenler, Benim de düşmanım,
sizin de düşmanınız olanları veliler
edinmeyin. Siz onlara karşı sevgi
yöneltiyorsunuz; oysa onlar Hak'tan
size geleni inkâr etmişlerdir...*

(Mümtehine Suresi, 1)

Duygusallık yani diğer bir deyişle romantiklik, çoğu zaman “sevgi” duygusu adı altında etkisini gösterir. Örneğin, romantik milliyetçiler, kendi milletlerini çok sevdiklerini söyleyerek başka milletlere karşı husumet besler ve hatta saldırganlık gösterirler. Bir genç kıza aşık olan, onu hayatının yegane odak noktası haline getiren, “sana aşığım” diye şiirler yazarak, hatta intihara yeltenecek kadar ileri giderek bu genç kıza adeta “ilahlaştırır” bir gencin çıkış noktası yine “sevgi” kavramıdır. Eşcinseller, yani Allah’ın haram kıldığı bir sapkınlığı hayasızca ve ısrarla uygulayan kimseler de, birbirlerinde “sevgi” bulduklarını söylerler.

Sevgi, elbette Allah'ın insana bahşettiği güzel bir duygudur. Ama önemli olan, bu sevginin kime ve ne düşüncelerle beslendiği, yani gerçek sevgi olup olmadığıdır. Duygusallığın yol açtığı sapkın sevgi anlayışı ile Allah'ın bize Kuran'da öğrettiği gerçek sevgi anlayışı bu noktada birbirinden ayrılır.

Bu konuları kitabın içinde inceleyeceğiz. Ancak ön bir bilgi olması bakımından Kuran'a göre sevginin kıstasını açıklayalım: Kuran'a göre sevgi, ona layık olanlara gösterilir. Sevgiye layık olmayanlar ise sevilmez. Hatta onlara "buğz" edilir, yani kalben soğukluk duyulur. Kimin sevgiye layık olduğu ise, sahip olduğu ahlaka göre belirlenir.

Öte yandan Allah'a karşı isyankar olanlar ise sevgiye layık değildirler. Bu insanlara karşı sevgi beslemek, çok önemli bir hatadır ve Allah bu konuda iman edenleri şöyle uyarır:

Ey iman edenler, Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları veliler edinmeyin. Siz onlara karşı sevgi yöneltiyorsunuz; oysa onlar haktan size geleni inkâr etmişler, Rabbiniz olan Allah'a inanmanızdan dolayı elçiyi de, sizi de (yurtlarınızdan) sürüp-çıkarmışlardır... (Mümte-hine Suresi, 1)

Ayette görüldüğü gibi iman edenler inkarcılara karşı sevgi yöneltmezler. Ancak burada önemli bir konuyu hatırlatmakta yarar vardır. Mümin, dini inkar eden bir insana karşı kalbinde bir sevgi duymasa da, o insanın iman etmesi, müslüman olması için elinden gelen herşeyi yapar. Yani burada bahsedilen "sevgi beslememe", karşıdaki insana öfke duyma, onun iyiliğini istememe

anlamına gelmez. Aksine Allah'a iman eden bir insan öğüt alabilecek, doğru yolu bulabilecek her insana dini tebliğ etmek, cennetin ve cehennemin varlığını hatırlatmak, ölüm ve hesap günü ile karşı tarafı uyarıp korkutmak görevlerini eksiksiz olarak, şevkle yerine getirir.

Ayrıca tüm çabasına rağmen bir insan iman etmese de yine Müslümanın adil tavrında bir değişiklik olmaz. Müminlere zarar vermeye, insanlar arasında bozgunculuk ve kargaşa çıkarmaya kalkışmadığı sürece her insana aynı hoşgörüyü gösterir. Çünkü Allah müminlere şöyle emretmiştir:

Allah, sizinle din konusunda savaşmayan, sizi yurtlarınızdan sürüp-çıkarmayanlara iyilik yapmanızdan ve onlara adaletli davranmanızdan sizi sakındırmaz. Çünkü Allah, adalet yapanları sever... (Mümtehine Suresi, 8-9)

Bu ayetlerde ve Mümtehine Suresi'nin 1. ayetinde Allah bizlere pek çok hikmetle birlikte önemli bir bakış

açısı da öğretmektedir: Bir insanın duyguları, onun için yönlendirici olmamalıdır. Çünkü duygular insanı son derece yanlış noktalara götürebilir. İnsanın, duygularına göre değil, aklına ve iradesine, Allah'ın emirlerine göre hareket etmesi, dahası duygularını da akıl ve iradesiyle terbiye etmesi gereklidir.

*Ey iman edenler,
Allah'tan korkup-
sakınırsanız, size doğruyu
yanlıştan ayıran bir nur
ve anlayış (furkan) verir,
kötülüklerinizi örter
ve sizi bağışlar. Allah
büyük fazl sahibidir.
(Enfal Suresi, 29)*

Akılcılıktan uzaklaşıp, duygularının kontrolüne giren bir insan kolayca hiddetlenebilir, kinlenebilir, akla aykırı hareketlerde bulunur ve bunu da “ne yapayım, içimden geliyor” gibi çaresizlik dolu sözlerle savunurlar. Oysa bir şeyin bir insanın “içinden gelmesi”, o şeyin doğru ve meşru olduğu anlamına gelmez.

Bu gerçeği, duygusallık batağına düşmüş her insanın hayatında görebiliriz. Kalbindeki istek, hırs, tutku, nefret veya öfke gibi duygulara esir olmuş yüz milyonlarca insan, akla aykırı işler yaparlar ve bunu da “ne yapayım, seviyorum işte” veya “ne yapayım, çok istiyorum, içimden geliyor” gibi çaresizlik dolu sözlerle savunurlar. Oysa bir şeyin bir insanın “içinden gelmesi”, o şeyin doğru ve meşru olduğu anlamına gelmez. İnsanın nefsi kendisine daima kötülüğü emretmekte, şeytan da onu daha büyük kötülükler için kışkırtmaktadır. “Ne yapayım, içimden geliyor” diyerek Allah’ın rızasına aykırı işler yapan insan, aslında nefsinin ve şeytanın oyuncağı olmuştur. Allah bu insanlardan Kuran’da şöyle söz eder:

Şimdi sen, kendi hevasını ilah edinen ve Allah’ın bir ilim üzere kendisini saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği ve gözü üstüne bir perde çektiği kimseyi gördün mü? Artık Allah’tan sonra ona kim hidayet verecektir? Siz yine de öğüt alıp-düşünmüyor musunuz? (Casiye Suresi, 23)

ROMANTİK MİLLİYETÇİLİK

*Hani o inkâr edenler, kendi kalplerinde,
'öfkeli soy koruyuculuğu'nu, cahiliyenin
'öfkeli soy koruyuculuğunu' kılıp-
kışkırttıkları zaman, hemen Allah;
elçisinin ve mü'minlerin üzerine 'güven
ve yatışma duygusunu' indirdi...*

(Fetih Suresi, 26)

Romantizm genellikle insanlar arasındaki duygusal ilişkilerle ilgili bir kavram olarak anlaşılır. Ancak bunun yanında romantizm, siyasi ideolojilerin bazılarıyla da yakından ilgilidir. Bunların başında ise, 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan ve 20. yüzyılın ortalarına dek dünyada büyük bir etki uyandıran “romantik milliyetçilik” gelir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, burada eleştireceğimiz kavram milliyetçilik değil, “romantik milliyetçilik”tir.

Öfkeli Soy Koruyuculuğu

Milliyetçilik, en genel anlamıyla, bir insanın parçası olduğu milleti ve üzerinde yaşadığı vatanını sevmesi anlamına gelir. Bu, son derece meşru ve güzel bir duygu-

dur. Dine aykırı bir yönü olmadığı gibi, insanlığa zarar veren bir etkisi de yoktur. Bir insanın anne ve babasını sevmesi nasıl meşru bir duygu ise, kendisini yetiştiren, ortak bir inanç ve kültüre sahip olduğu milletini sevmesi de meşru bir duygudur. Nitekim Türk Milliyetçiliği böyle güzel ve asil bir duygudur; hiç kimse arasında din, dil, ırk ayrımı yapmadan herkesi kapsar.

Milliyetçilik duygusunun gayrimeşru hale gelmesi, sevginin tutkuya dönüşmesiyle olur. Bir insan milletini severken, diğer milletlere karşı sebepsiz yere husumet beslemeye başlarsa, kendi milletinin çıkarları için diğer milletlerin ve halkların haklarını çiğnemeyi, örneğin onların topraklarını ele geçirmeyi, mallarını yağmalamayı hedeflerse, gayrimeşru bir çizgiye gelmiş demektir. Veya, kendi milletine olan sevgisini bir tür ırkçılığa dönüştürdüğünde yine gayrimeşru bir fikir geliştirmiş olur.

Allah bu gayrimeşru milliyetçiliğe Kuran'da dikkat çekmektedir. Ayetlerde “öfkeli soy koruyuculuğu” olarak tarif edilen bu düşünce, cahiliyenin (dinden uzak toplumların) bir özelliği olarak anlatılır:

Hani o inkâr edenler, kendi kalplerinde, ‘öfkeli soy koruyuculuğu’nu, cahiliyenin ‘öfkeli soy koruyuculuğunu’ kılıp-kışkırttıkları zaman, hemen Allah; elçisinin ve mü’minlerin üzerine ‘güven ve yatışma duygusunu’ indirdi ve onları “takva sözü” üzerinde ‘kararlılıkla ayakta tuttu.’ Zaten onlar da, buna layık ve ehil idiler. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir. (Fetih Suresi, 26)

Dikkat edilirse ayette “öfkeli soy koruyuculuğu”ndan söz edilmekte, buna karşılık Allah'ın müminlere güven ve yatışma duygusu verdiği bildirilmektedir.

Demek ki, kendi toplumuna (aşiretine veya milletine) yönelik sevgisi sonucunda öfkeli ve saldırgan bir tavır sergileyen insanların ruh hali gayrimeşrudur.

Öfkeli soy koruyuculuğu “aklı başında” ruh halini ortadan kaldırır ve insanları, sırf dilleri, renkleri, kabileleri veya toplumları ayrı olduğu için birbirlerine karşı öfkeli bir saldırganlığa yöneltir.

Allah’ın 1400 yıl önce Kuran’da tarif ettiği bu öfkeli soy koruyuculuğunu bugün dünyanın dört bir yanında görmek mümkündür. Afrika’da sırf ayrı kabilelerden oldukları için birbirlerini boğazlayan insanlar vardır. Avrupa’da bir futbol karşılaşmasını silahlı çatışmaya dönüştüren ve karşı ülkenin taraftarını, sırf o taraftan olduğu için öldüresiye döven “holiganlar” boy göstermektedir. Batı dünyasının genelinde, zencilere, Yahudilere, Türklere, Afrikalılara veya bir başka azınlığa karşı nefret ve öfke besleyen, dahası onlara karşı terör eylemleri düzenleyen, bu amaçla örgütler kuran kesimler bulunmaktadır.

Öfkeli soy koruyuculuğu, pek çok ülkenin en üst kademesini de etkilemektedir. Basit bir sınır anlaşmazlığını bahane ederek birbirlerine savaş açan, bu savaşları yıllar boyunca inatla sürdüren, hem kendi halklarını hem de karşı ülkenin halklarını sefalete düşüren pek çok ülke vardır. Bunların karar mekanizmalarında bulunanlar, öfkeli soy koruyuculuğunun etkisi altındadırlar. Her biri, ayette tarif edildiği gibi, “kendi kalplerinde cahiliyenin öfkeli soy koruyuculuğunu kılıp kışkırtan” cahillerdir.

Bu cahiller, 20. yüzyılın iki büyük felaketi olan I. ve II. Dünya Savaşları’nı da hazırlamış ve yürütmüş olan kişilerdir. “Alman kahramanlığı”, “İngiliz gururu”, “Rus cesareti” gibi duygusal kavramların etkisi altında kalarak,

hem kendi milletlerine hem de tüm dünyaya büyük felaketler yaşatmış, iki dev savaşta toplam 65 milyon insanın kanını dökmüş, onmilyonlarcasını sakat, dul, öksüz ve yetim bırakmışlardır.

Romantik Milliyetçiliğin Doğuşu

Milliyetçilik Avrupa'da genellikle 18. yüzyılda yayılmış bir düşünce olarak bilinir. Daha önceden çok sayıda derebeyinin idaresi altında yaşayan ülkeler, tek bir merkezi yönetim altında birleşerek ilk ulus-devletleri kurmuşlardır. İngiltere ve Fransa gibi Avrupa ülkeleri, milliyetçiliği en erken benimseyen ve ulus-devlet haline en erken gelen ülkeler olarak bilinirler. 19. yüzyıla gelindiğinde, Avrupa'daki ülkelerin çoğunluğu milli birliğini sağlamıştır.

Sadece iki ülke bu gelişimin dışında kalmıştır: Almanya ve İtalya. Her iki ülkede de prensliklerin veya küçük şehir devletlerinin iktidarı çok uzun sürmüştür. İtalya ancak 1870'de, Almanya ise bir yıl sonra, 1871'de milli birliğini sağlayarak bir ulus-devlet olarak tarih sahnesine çıkabilmiştir. Bir başka deyişle, her iki ülke de milliyetçiliği benimsemekte ve uygulamakta diğer Avrupa ülkelere göre geç kalmıştır.

Ancak bu durum, her iki ülkede de Avrupa'nın diğer ülkelerine göre daha radikal milliyetçilik akımlarının gelişmesine ve kök salmasına neden olmuştur. Nitekim, sosyal bilimcilerin genel kabulüne göre, milliyetçiliğin en uç örnekleri olan Nazizm ve faşizmin bu iki ülkede doğmuş ve iktidarı ele geçirmiş olmasının nedeni, her iki ülkede de geç milli birlik nedeniyle yayılan fanatik milliyetçi duygulardır.

20. yüzyılda yaşanan "romantik milliyetçilik" akımına verilebilecek en iyi örnek Hitler Almanyası'dır. Tamamen romantizmin etkisiyle gelişen ırk milliyetçiliği, yol açtığı zulümler ve insanlığa getirdiği acılarla dünya tarihine kara bir leke olarak geçmiştir.

Bu iki ülkede, özellikle Almanya'daki söz konusu fanatik milliyetçi anlayışa öncülük edenler tarihte "romantik milliyetçiler" olarak bilinirler. Romantik milliyetçiliğin temel karakteristik özellikleri, akla değil duygulara önem vermeleri, mensup oldukları milletin mistik ve gizemli bir "ruh"a sahip olduğuna inanmaları ve bu ruhun o milleti diğerlerine üstün kıldığını düşünmeleridir. Romantik milliyetçiler, 19. yüzyılın sonlarında yaygınlık kazanan ırkçı teorilerden de etkilenmişler ve Avrupalı ırkların dünyadaki diğer ırklardan üstün oldukları ve onları yönetme hakkını ellerinde bulundurdukları gibi iddialar ileri sürmüşlerdir.

Romantik milliyetçilik, özellikle 19. yüzyılın ilk iki on yılı içinde Almanya'da hızla yayılmıştır. Paul Lagarde ve Julius Langbehn gibi yazarlar, Almanların tüm dünyayı yönetecekleri bir tür hiyerarşik dünya düzeni kurulması

gerektiğini savunmuşlardır. Bunun da tamamen “Alman ruhu”ndan ve “Alman kanı”ndan kaynaklanan üstünlükle elde edileceğini, bunun için Almanların eski putperest inanışlarına dönmeleri ve Hıristiyanlık gibi İlahi dinleri terk etmeleri gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Romantik milliyetçiliğin yayılmasında, o dönemde Almanya’da kurulan mistik (okült) derneklerin de önemli bir rolü olmuştur. Bu derneklerin ortak dünya görüşü; insanın aklıyla değil hisleriyle ve sezgileriyle doğruyu bulabileceği, her milletin bir “halk ruhu”na sahip olduğu ve Alman halk ruhunun da putperestlik olduğu gibi birtakım yüzeysel düşüncelerden ibarettir. Bu dernekler, Hitler’e ve dolayısıyla Nazizm’e de büyük bir zemin hazırlamıştır. İngiliz tarihçi Michael Howard, “pan-Cermenik Alman milliyetçiliğinin ruhsal gücünü ve ideolojik kökenini okült derneklerden aldığını ve okült geleneğin 1920’lerde doğan Nasyonal Sosyalizm (Nazi) akımına da büyük bir zemin hazırladığını” yazar.¹

Gerçekten de romantik milliyetçiliğin insanlığa katkısı, tarihin en acımasız ve kanlı rejimlerinden biri olan Nazizm’e zemin hazırlamaktan başka bir şey olmamıştır.

Romantik Milliyetçiliğin Şizofrenisi

Romantik milliyetçiler, insanın akıl yoluyla değil de “duygu ve sezgiyle” doğruyu bulacağını düşündükleri için, son derece tutarsız, karmaşık ve çalkantılı bir dünya görüşü ve ruh hali geliştirdiler. Amerikalı tarihçi Profesör Gerhard Rempel, “Reform, Liberation And Romanticism In Prussia” (Prusya’da Reform, Özgürleşme ve Romantizm) başlıklı makalesinde romantik milliyetçilerin ruh dünyasını şöyle tasvir etmektedir:

Nazi Almanyası'nda duygusallığın etkisiyle transa geçmiş kitleleri, Nazizm'in insanlık dışı eylemleri adına yönlendirmek kolayca mümkün olmuştur.

Romantikler, fantaziye, duygusallığa ve sembolizme kaçmayı tercih ettiler. Ruhsal olarak sürekli ölümlle ilgilendiler, gecenin karanlığı içinde melankolik buhranlar yaşadılar. (Romantik milliyetçiliğin önderlerinden) Novalis, “hayat ruhun bir hastalığından ibarettir” diyordu. Burada karşımıza çıkan etken, estetik karamsarlığın başlangıcıdır... Romantizm, insan ruhunun derinliklerindeki akıldışı (irrasyonel) güçleri açığa çıkardı... Novalis tüm dünyaların ve çağların hayal etmenin büyüsü ile birleştirilebileceğine inanıyordu... Savaş hakkındaki yurtsever edebiyatın gelişmesiyle birlikte, “ruhun dansı” denen bu düşünce toplumun geniş kitlelerine de yayılmış oldu....

Alman Romantikleri, estetizm kültürünü geliştirdiler ki bu, aklın reddedilmesine ve gerçekliğin bir anda aniden kavranması girişimine dayanıyordu. Bu teoriye göre, şiirsel olan, mutlak gerçeğin ta kendisiydi.²

Romantik milliyetçiliğin temeli, duyguların “asıl dün-

ya” kabul edilmesine dayanıyordu. Bu hayalperest düşünce, gerçeklerden tamamen kopuk, kendi ruh çalkantıları içinde yaşayan insanlar meydana getirdi. Romantizmin insanı gerçeklerden koparan, birtakım duygulara esir eden bu etkisini, bir akıl hastalığı olan şizofreniye benzetmek mümkündür. (Şizofreni hastaları, gerçeklerden tamamen kopar ve kendi hayal dünyaları içinde yaşarlar.)

Bu şizofren ruh halinin bir örneği, romantik milliyetçilerin bazı normal kavramları putlaştırarak birer saplantı haline getirmeleriydi. Bunların başında “kan” ve “toprak” kavramları geliyordu. Almanya’da 20. yüzyılın başlarında doğan “Blut und Boden” (Kan ve Toprak) adlı fikri akım, Alman kanının ve Alman topraklarının kutsallığı olduğunu, Alman soyundan olmayan azınlıkların bu kanı ve toprağı sözde kirlettiklerini iddia etmişti. Bu akım Nazi ideolojisine de büyük etkide bulundu. Naziler, kan dökülmesini kutsal bir eylem olarak görüyorlardı. Hitler’in 1923 yılındaki başarısız darbe girişimi sırasında yaralanan Nazilerin kanlarıyla ıslanmış olan bir parti bayrağı, adeta bir puta dönüştürülmüştü. “Blutfahne” (Kan Bayrağı) adı verilen bu bayrak olduğu gibi muhafaza edilmiş ve her Nazi töreninde en kutsal sembol olmuştu. Hatta Nazi partisinin onbinlerce yeni bayrağı Blutfahne’ye sürülmüş ve ondaki “kutsal” gücün böylece bu yeni bayraklara da geçtiği düşünülmüştü.³

Romantik Milliyetçiliğin

Kan Dökücülüğü

I. ve II. Dünya Savaşları, romantik milliyetçilerin ka-
pışmasından başka bir şey değildir. En açık olarak Al-
manya’da görülen romantik milliyetçi akım, dönemin

İngiliz, Fransız ve Rus toplumlarında da etkili olmuş ve bu ülkelerin yönetici kadrolarını savaşa süreklemiştir. Anlaşmalarla çözülebilecek sorunlar körüklenmiş ve dünya 10 milyon insanın hayatına mal olan bir kıyım yaşamıştır.

I. Dünya Savaşı'nın gelişimini incelemek, romantik milliyetçiliğin sonuçlarını göstermesi açısından faydalıdır. Savaşa pek çok ülke katılmış olmasına rağmen temelde birkaç öncü devlet vardır: Bir tarafta İngiltere, Fransa ve Rusya, diğer tarafta ise Almanya ve Avusturya-Macaristan. Savaşın başında bu ülkelerdeki generallerin hepsinin ortak düşüncesi, birkaç haftaya kalmadan zafere ulaşacakları yönünde olmuştur. Oysa savaş hiç kimseye zafer getirmemiştir.

Her iki taraf da düşman cephesini yaracağı umuduyla defalarca birbirine saldırmış, ama hiçbir şey değişmemiştir. Alman saldırısıyla başlayan ünlü Verdun muharebesinde toplam 315.000 Fransız ve 280.000 Alman askeri ölmüş, ama cephe sadece birkaç kilometre geriye kaymıştır. Aylar sonra İngiliz ve Fransızlar Somme muharebesi ile karşı saldırıya geçmişler, kanlı çarpışmalar sonucunda 600.000 Alman, 400.000'den fazla İngiliz ve yaklaşık 200.000 Fransız askeri ölmüş, sonuçta Alman cephesi sadece 11 kilometre geriye püskürtülebilmiştir. Hayatta kalan askerlerin çoğunda, 3.5 yıl boyunca çamurlu bir siperde kafalarını kaldırmadan ve sürekli bombardıman altında yaşamının getirdiği psikolojik sorunlar baş göstermiştir.

Bu kan dökücü zihniyet, II. Dünya Savaşı'nda da hayata geçmiş, toplam 55 milyon kişi, Hitler, Mussolini,

Stalin gibi psikopat ruhlu romantiklerin ihtirasları nedeniyle ölmüştür.

Yalnızca dünya savaşları değil, farklı ülkeler, kabileler veya örgütler arasındaki savaş ve çatışmaların temelinde de romantizmin büyük rolü bulunmaktadır. İçinde yaşadığı dünyanın şartlarını akılcı olarak düşünemeyen, duygusal sloganların, kahramanlık hikayelerinin, ateşli marşların ve şiirlerin etkisiyle silaha sarılan milyonlar, hem kendilerinin hem de düşman saydıkları kimselerin kanını dökmüş ve dünyayı karmaşa ve fitne içine düşürmüşlerdir.

Kitabın başında, duygusallığın, insanlığı Allah'ın yolundan çıkarmak ve belalara uğratmak için şeytan tarafından kullanılan bir silah olduğunu vurgulamıştık. Şeytanın insanlara kurmuş olduğu bu tuzak, romantik milliyetçilikte çok açık şekilde ortaya çıkmaktadır. Allah Kuran'da, şeytanın, etkilediği insanları nasıl bir çatışma, kargaşa ve terör ortamına soktuğunu buyurur:

Kan dökücü zihniyet, II. Dünya Savaşı'nda da hayata geçmiş ve toplam 55 milyon kişi, Hitler, Mussolini, Stalin gibi psikopat ruhlu romantiklerin ihtirasları nedeniyle ölmüştür. 2. Dünya Savaşı'nın

baş aktörleri olan bu zalim liderler, ütopye ideallerinin peşinde, tüm dünyayı zulüm ve karanlığa sürüklemiştir.

(Allah) Demişti ki: “Git, onlardan kim sana uyarsa, şüphesiz sizin cezanız cehennemdir; eksiksiz bir ceza. Onlardan güç yetirdiklerini sesinle sarsıntıya uğrat, atlıların ve yayalarınla onların üstüne yaygarayı kopar, mallarda ve çocuklarda onlara ortak ol ve onlara çeşitli vaadlerde bulun.” Şeytan, onlara aldatmadan başka bir şey vadetmez. (İsra Suresi, 63-64)

Bu ayette, şeytanın, kontrolü altındaki insanları kullanarak yeryüzünde “sarsıntıya uğratan sesler” ve “yaygaralar koparan ordular” oluşturacağı anlatılmaktadır ki, romantik milliyetçiliğin sonuçları da bu şekildedir.

Romantik Milliyetçiliğin Fikri Temeli: Darwinizm

Romantik milliyetçiler, duygusal bir eğilim olan kan dökücülüğü desteklemek için birtakım felsefi ve sözde bilimsel açıklamalara da başvurmuşlardır. Bu açıklamaların temeli, Darwin’in evrim teorisidir.

İngiliz biyolog Darwin, 1859 yılında yayınlanan “Türlerin Kökeni” adlı kitabında, doğada acımasız bir yaşam mücadelesi olduğunu, bu mücadelenin canlıları geliştirdiğini ve yeni türlerin de bu mücadelenin kazanılması ve kaybedilmesine göre ortaya çıktığını ileri sürmüştür. Bir başka deyişle Darwin’e göre gelişmenin anahtarı “çatışma”dır. Darwin 1871 yılında yayınladığı “İnsanın Türeyişi” adlı kitabında bu fikirlerini daha da vurgulu hale getirmiştir. Dahası, Darwin bu kitabıyla insan ırklarının bazılarının diğerlerine göre daha ileri olduğunu öne sürmüş, yani ırkçılığa zemin sağlamıştır. Darwin Avrupalı beyaz ırkları “ileri ırklar” olarak sayarken, zencileri, As-

yalıları ve hatta Türkleri de “yarı maymun ilkel ırklar” olarak tanımlamıştır.

Darwin’in teorisinin yayılmasıyla birlikte, ırkçılık ve çatışmacılık da hızla destek kazanmış, öyle ki bu iki kavram “bilimsel gerçek” olarak algılanmaya başlamıştır.

Örneğin, I. Dünya Savaşı’nın ardında, Darwinizm’in bu karanlık telkinini bulmak mümkündür. Yüzbinlerce as-

keri bir hiç uğruna ölüme gönderen Alman, Fransız, İngiliz, Rus veya Avusturyalı generaller, Darwinizm’in “canlılar çatışarak gelişir ve ırklar da savaşarak yücelir” şeklindeki sloganına inanmışlar ve böylece savaş emri vermişlerdir.

I. Dünya Savaşı generallerinden Friedrich von Bernardi, savaş ve doğadaki savaşım kanunları arasındaki bağlantıyı şöyle kurmuştur:

Savaş biyolojik bir gereksinmedir, doğadaki unsurların çatışması kadar gereklidir; biyolojik yönden yerinde sonuçlar verir, çünkü bu sonuçlar, varlıkların temel özellikleriyle ilgilidir.⁴

Avusturya-Macaristan’ın Başkomutanı General Franz Baron Conrad von Hoetzendorff ise, savaştan sonraki anılarında şöyle yazmıştır:

Dünya savaşının büyük felaketi, (insanoğlunun yaşam mücadelesi) prensibiyle tam bir uyum içinde gerçekleşmiştir. İnsanların ve devletlerin hayatlarının ana

Teorisi ile dünyaya bela üzerine bela getiren Charles Darwin

gücüyle oluşan bu savaş, aynen boşalması gereken bir yıldırım yükü gibi, doğanın bir kuralıdır.⁵

Alman Şansölyesi (Başbakanı) Theobald von Bethman-Hollweg'in kişisel danışmanı ve dostu Kurt Riezler, 1914 yılında şöyle yazmıştır:

Mutlak ve ezeli düşmanlık, insanlar arasındaki ilişkilerin doğasında vardır. Her yerde gördüğümüz daimi nefret... İnsan tabiatının bozulmasından kaynaklanmamaktadır, aksine doğanın ve yaşamın kaynağının özünde zaten bu vardır.⁶

Romantizm, kendi çevresine karşı tutkulu bir bağlılığı, diğerlerine karşı ise öfke ve nefreti körükler. Bu ruh hali, Darwinizm'in "ırkların yaşam mücadelesi" kavramına çok uygun düşmüştür. Darwin'in teorisinin toplum bilimlerine uyarlanmış haline "Sosyal Darwinizm" adı verilir ve Sosyal Darwinizm, romantik milliyetçi ve ırkçı akımların en büyük dayanağı olmuştur. Amerikalı yazar Janet Biehl "Ecology and the Modernization of Fascism in the German Ultra-Right" (Ekoloji ve Alman Aşırı Sağında Faşizmin Modernizasyonu) başlıklı makalesinde bu konuda şunları yazmaktadır:

Alman aşırı sağında Sosyal Darwinizm'in derin kökleri vardır... Anglo-Amerikan Sosyal Darwinizmi'nde olduğu gibi, Alman Sosyal Darwinizmi de insanların sosyal kurumlarını insani olmayan dünyadan alınma "doğa yasaları" ile açıklamıştır. Ama Anglo-Amerikan Sosyal Darwinizmi "uygun olanların kazanması" kavramını vahşi kapitalist bir ormanda bireysel girişimlerin karı olarak yorumlarken, Alman Sosyal Darwinizmi "uygun olanların kazanması" kavramını ezici olarak ırk kavramında algılamıştır. Dolayısıyla, (bu dü-

şünceye göre) “en uygun” olan ırk, sürdürdüğü “yaşam mücadelesi”nde tüm diğer rakiplerini altederek kazanacaktır, kazanmalıdır.⁷

Almanya’da Sosyal Darwinizm’in en büyük temsilcisi, Ernst Haeckel (1834-1919) isimli ünlü bir Darwinist biyoloğu. Darwin’in çalışmalarından çok etkilenen Haeckel, kendince Darwinizm’e “katkı-

Almanya’da Sosyal Darwinizm’in en büyük temsilcisi Ernst Haeckel

da” da bulunmuş ve “Bireyoluş Soyuluşun Tekrarıdır” (Ontogeny Recapitulates Phylogeny) olarak özetlenen ve memelilerdeki embriyoların evrim sürecini yansıttığını öne süren teoriyi ortaya atmıştı. (Bu teorinin çürüklüğü yıllar sonra kesin olarak anlaşıldı ve dahası Haeckel’in kullandığı şemalarda sahtekarlık yaptığı ortaya çıktı.)

Haeckel, “Monist Birliği” adıyla, amacı ateizmi yaymak olan bir dernek kurmuş ve bu dernek aynı zamanda ırkçılığın ve romantik milliyetçiliğin merkezi olmuştur. 1920’lerde Hitler’in önderliğinde gelişen Nazi hareketi, Haeckel’in fikirlerinden ve Monist Birliği’nden etkilenmiştir. Konuyu araştıran tarihçi Daniel Gasman, *The Scientific Origins of National Socialism: Social Darwinism in Ernest Haeckel and the German Monist League* (Nasyonal Sosyalizmin Bilimsel Kökenleri: Ernest Haeckel’de ve Alman Monist Birliğinde Sosyal Darwinizm) adlı kitabında, şöyle yazar:

*Almanya’daki ırkçılıktan ilham alan **Sosyal Darwinizm... varlığını neredeyse tamamen Haeckel’e borçluydu...***

(Haeckel'in) fikirleri, **ırkçılık, emperyalizm, romantizm, anti-Semitizm ve nasyonalizm akımlarının tek bir vücut altında birleşip tek bir ideoloji haline gelmesine hizmet etti...** Volkism'im (romantik milliyetçi Alman halkçılığının) gerçekte tamamen akıldışı ve mistik fikirlerine bilimin ağırlığını katan kişi Haeckel'di.⁸

Gasman aynı konuda şunları da yazmaktadır:

*Denebilir ki, İngiltere'de **Darwinizm**, doğal dünyanın sosyal dünyaya bir izdüşümü olarak, "bırakınız yapsınlar" (laissez faire) kapitalizminin bireyciliğinin bir uzantısı olduysa, **Almanya'da Alman romantizminin bir izdüşümü olmuştur...** Darwinizm'in Almanya'da aldığı şekil, bir tür sahte bilimsel doğa dini, ırkçılıkla karışık bir doğaya tapınma mistisizmidir.⁹*

Janet Biehl de aynı konuda "Haeckel, mistik ırkçılığa ve nasyonalizme inanıyordu, öyle ki **Alman sosyal Darwinizmi ilk başından itibaren romantik ırkçılığa ve romantik milliyetçiliğe sahte biyolojik bir temel sağlayan politik bir hareket oldu**" diye yazmaktadır.¹⁰

Sonuç

Tüm bunlar, romantizmin tamamen din dışı ve dine aykırı bir psikoloji ve dünya görüşü olduğunu bir kez daha göstermektedir. İlk ortaya atıldığı günden itibaren ateizmle neredeyse eşanlı olan Darwinizm'in romantizmle içiçe olması bu yönde çok açık bir göstergedir.

Romantik milliyetçiliğin Darwinizmle olan ilişkisi ve Nazi hareketinin oluşumundaki rolü, bize çok önemli bir başka gerçeği daha göstermektedir: Romantizm, gerek bireyler gerekse toplumlar için son derece tehlikeli bir akımdır. Çünkü romantizme kapılan insanlar; kendi

ırklarının tüm diğerlerinden üstün olduğu, savaşlar çıkararak tüm dünyayı istila etme hakkına sahip olduğu, başka milletleri ortadan kaldırmasının veya kendisine köle kılmasının son derece meşru olduğu gibi, tamamen akla, sağduyuya ve vicdana aykırı düşüncelere kolayca kapılabilmektedirler.

Nazi Almanyası, romantizmin bu yıkıcı ve zulmedici etkisini gösteren en önemli tarihsel örneklerden biridir. Nazilerin 1933 yılında iktidara gelmesiyle birlikte, Hitler ve kurmayları Alman toplumuna karşı adeta “**romantik beyin yıkama**” kampanyası başlatmışlar ve romantik milliyetçiliğin en saçma iddialarını kısa sürede topluma benimsetmişlerdir. 1930’ların sonlarına gelindiğinde, Alman halkının ezici çoğunluğu, yakında tüm dünyayı yönetecek 1000 yıllık bir “Alman Krallığı” (III. Reich) kurulacağına, bu hedefe varmak için Alman ırkının “saflaştırılması” ve bu amaçla ülkedeki tüm azınlıkların sürülmesi gerektiğine, Hitler’in metafizik güçlere sahip şaşmaz ve yanılmaz bir “önder” (Führer) olduğuna ve

kendilerini mutlak zafere taşıyacağına inanmışlardır. Hitler'in öfkeli, saldırgan, paranoid ve küstah konuşmalarını gözyaşları içinde dinleyerek kendilerinden geçmiş, adeta topluca büyülenmişlerdir.

Nazilerin ünlü Nuremberg mitingleri, söz konusu "romantik beyin yıkama"nın gövde gösterisidir. Amerikalı araştırmacılar Baigent, Leigh ve Lincoln, bu mitingleri şöyle tarif ederler:

*Kötü şöhrete sahip Nuremberg mitinglerinde... herşey -üniformaların ve bayrakların renkleri, konuşmacıların yeri, programın gece yarısına denk getirilmesi, spot ışıklarının kullanımı, zamanlama- çok dikkatli şekilde hesaplanırdı. Bu mitinglerde çekilen filmler, **insanların adeta kendi kendilerini sarhoş ettiklerini, kendilerini bir tür transa soktuklarını, "Sieg Heil" şeklindeki Nazi sloganını sürekli tekrarlayarak Hitler'e adeta taparcasına Nazi selamı verdiklerini göstermektedir. Kitlelerin yüzünde bomboş bir zihnin getirdiği mutluluk okunmaktadır... Bu, ikna edici bir söylemden kaynaklanmamaktadır. Aksine, aslında Hitler'in söylemleri hiç de ikna edici değildir. Hemen her zaman sıradan, çocukça, aynı şeyi tekrar eden ve içeriği boş konuşmalardır. Ama bu konuşmayı yapış şekli zehirli bir enerjiye sahiptir, bir davul ritmi gibi hipnotize edicidir. Ve bu, kitle psikolojisinin getirdiği bulaşıcılıkla, etrafı çevrilmiş bir alana sıkıştırılan binlerce insanın etkisiyle eklendiğinde... **kitle histerisi** meydana getirmektedir... Hitler'in mitinglerinde görülen şey, psikologların genellikle mistik deneyimleri açıklamak için kullandıkları "**bilinç kayması**" durumudur.¹¹***

Kısacası, Nazi mitingleri, insanları tamamen akıldan uzaklaştıran ve romantizmin büyüüne sokan kitle hip-

Şeytanın kışkırtarak duygusallığa kaptırdığı insanlar, Hitler'i sanki büyülenmişcesine dinliyor, onun yaptığı insanlık dışı eylemleri alkışlayabiliyordu. Üstelik bu delilik derecesine varan romantizmi çocuklarına da öğretiyor, onları da sapkın bir yola sürüklüyorlardı.

noz seanslarıdır. Bu romantik histeri, II. Dünya Savaşı'nı ateşleyerek 55 milyon insanın yaşamına mal olmuştur.

Nazizm, romantizmin yıkıcı etkilerinin sadece bir örneğidir. Romantizm, insanları akıldan uzaklaştırdığı, akıl yerine duyguların hakimiyetine soktuğu için, onları her türlü sapkınlığa sürükleyebilir. Bu yüzden romantik bir insanı herhangi bir yöne çekmek kolaydır. Eğer içinde bulunduğu ortam o yönde ise, kısa zamanda ateşli bir ırkçı ve faşist haline gelebilir. Bunun tam tersi bir ortamda bulunduğu ise, bu kez komünist bir militan olur, Leninist marşlar söyleyerek masum insanlara saldırır, hatta kendisini ateşe verip yakacak kadar gözü döner. Son derece acımasız ve haşin olan bir romantiği, birkaç saat sonra gözyaşları içinde hıçkırığa hıçkırığa ağlarken görmek de mümkündür. Akıl ortadan kalktıktan ve insan duygularına -daha doğrusu şeytanın nefsinde kışkırttığı tutkulara- esir olduktan sonra, delilikte bir sınır yoktur.

ROMANTİZMİN DİĞER İDEOLOJİLERİ

...“Andolsun, kullarından ‘miktarları tesbit edilmiş bir grubu’ (kendime uşak) edineceğim. Onları -ne olursa olsun- şaşırtıp-saptıracağım, en olmadık kuruntulara düşüreceğim ve onlara kesin olarak davarların kulaklarını kesmelerini emredeceğim ve Allah’ın yarattıklarını değiştirmelerini emredeceğim.” Kim Allah’ı bırakıp da şeytani dost (veli) edinirse, kuşkusuz o, apaçık bir hüsrana uğramıştır.

(Nisa Suresi, 118-119)

Önceki bölümde romantizmin “romantik milliyetçilik” adı altındaki etkilerini inceledik. Şimdi bir de yelpazenin diğer uçlarına bakalım ve romantizmin insanları sürüklediği diğer bazı belaları inceleyelim. İlk inceleme-
miz gereken ideoloji, insanlığa en az romantik milliyetçilik kadar “kan kusturmuş” olan komünizmdir.

KOMÜNİST ROMANTİZM

Komünizm, sözde “akılcı” bir ideoloji olarak doğmuştur. İdeolojiyi kuranlar, yani Karl Marx (1818-1883) ve Friedrich Engels (1820-1895) materyalist felsefeyi benimsemişler bunu toplum bilimlerine uygulayarak “tari-

hin kuralları”nı belirlediklerini düşünmüşlerdir. Marx, tarihi çeşitli evrelere ayırmış, o dönemde İngiltere gibi ileri ülkelerde “kapitalist evre”nin yaşandığını, bunun ardından kaçınılmaz olarak bir işçi devriminin geleceğini ve sosyalist evrenin başlayacağını öne sürmüştür. Marx, bu devrimin kendiliğinden, yani işçilerin kendi inisiyatifleri ile gerçekleşeceği ve İngiltere gibi sanayileşmiş ülkelerde yaşanacağı kehanetinde bulunmuştur.

Ancak Marx’ın kehanetleri tutmamıştır. Tutmadığı da onun ölümünden sonraki 30-40 yıl içinde açıkça görülmüştür. İngiltere’de veya bir başka sanayileşmiş ülkede bir devrim olmamış, aksine işçilerin sosyal ve ekonomik şartlarında iyileşme yaşanmıştır.

Komünizmin Akılcılık İddiasının Geçersizliği

Bu durumda Marx’ın teorisinin, tarihteki pek çok yanlış gibi bir hata olarak değerlendirilmesi ve bir kenara bırakılması gerekirdi. Ama öyle olmamıştır. Kendilerine “Marksistler” adı verilen bir grup insan, Marx’ın gerçekleşmeyen kehanetlerini zorla da olsa gerçekleştirme çabasına girişmiştir. Marx’ın “kendiliğinden olacak” dediği devrim bir türlü olmayınca, bunu silah zoruyla yapacak örgütler kurmaya ve “devrimcilik” yapmaya karar vermişlerdir. Marx’ı bu şekilde yeniden yorumlayan ve Marx’ın tutmayan kehanetlerini bahaneler oluşturarak açıklamaya çalışan en önemli Marksist, Lenin’dir.

Lenin, devrimin İngiltere gibi ileri ülkelerde olamayacağını, bunun yerine Rusya gibi sanayileşmemiş ülkelere denemeleri gerektiğini, komünizmin burada başarıya ulaşacağını ve sonra da tüm dünyaya yayılacağını ileri

sürmüştür. Bu hayalini gerçekleştirmek için Rusya içinde ve dışında uzun yıllar devrim hazırlığı yapmış, I. Dünya Savaşı'nın karmaşası içinde aradığı fırsatı bulmuş ve iktidara gelmiştir.

Ama Lenin'in kehanetleri de aynı Marx'inki gibi boşa çıkmıştır. Ne kurduğu sistem başarıya ulaşmış, ne de komünizm sandığı gibi dünyaya yayılmıştır. Bugün Lenin'in kurduğu Sovyetler Birliği tarih olmuş durumdadır. Sovyet işgali ve baskısıyla komünist yapılmış ülkelerde de komünist sistem çökmüştür. Komünizm, 20. yüzyılın en büyük ve en başarısız deneyi olarak kabul edilmektedir.

Marksizmin bir yanılgı olduğu, sadece kehanetlerinin ve kurduğu sistemlerin çökmesiyle değil, aynı zamanda dayandığı felsefenin çökmesiyle de ispatlanmış durumdadır. Marxizmin temeli olan materyalist felsefenin tüm temel varsayımları, 20. yüzyıl içindeki bilimsel keşiflerle yalanlanmıştır. Örneğin;

1. Materyalizm, evrenin sonsuzdan beri var olduğunu, dolayısıyla maddenin yaratılmadığını savunmuştur. Oysa 20. yüzyılda kabul edilen Big Bang teorisi, maddenin ve zamanın yoktan yaratıldığını göstermiştir. Bu teori, evrenin bundan 10-15 milyar yıl önce yoktan var olduğunu, yokluk içinde birden ufak bir hareketin belirdiğini ortaya koymuştur. Yani Big Bang'in gösterdiği gerçek, hiçbir şey mevcut değilken, bu hiçlik içinde birden bir hareket, hareketin ardından da madde ve zamanın meydana geldiğidir. İşte bu, materyalistlerin iddialarını tamamen çökertmiş, maddeyi, zamanı ve hareketi Allah'ın yarattığının delilerinden biri olmuştur.

2. Materyalizm, maddenin ve zamanın birer "mutlak" kavram olduklarını, yani hep var olan, değişmeyen, sabit

kalan esaslar olduklarını savunmuştur. Oysa Einstein'ın Rölative Teorisi, madde gibi zamanın da mutlak bir kavram olmadığını, değişken bir algı olduğunu göstermiştir.

3. Materyalizm, insan zihninin sadece maddesel etkenlerle açıklanabileceğini, insanın bütün zihinsel işlevlerinin maddeye indirgenebileceğini iddia etmiştir. Oysa beynin detaylarının keşfedilmesi, beyinde hiçbir karşılığı bulunmayan zihinsel işlevlerini ortaya koyarak, insan zihninin madde-ötesi bir varlığa, yani "ruh"a ait olduğunu tasdik etmiştir.

4. Materyalizm, canlıların yaratılmadığını, Darwin'in evrim teorisinde iddia edildiği gibi rastlantılarla oluştuğunu ileri sürmüştür. Bu iddia da 20. yüzyıldaki bilimsel bulgularla çürümüş, canlılarda reddedilemez bir "tasarım" bulunduğu ve tüm canlıların yaratılmış olduğu anlaşılmıştır.

Eğer bir ideoloji akılcı olduğunu iddia ediyorsa, ancak iddiaları akıl ve bilim karşısında geçersiz kalıyorsa, dahası yaşanan somut olaylar o ideolojinin tüm öngörülerini boşa çıkarıyorsa, o zaman bu ideolojinin hiçbir iddiası kalmaz. Bu ideolojiyi benimsemiş kişilerin de onu terk etmeleri gerekir. Dolayısıyla eğer komünistler romantizm ve hayalperestlikle değil de akıl, mantık ve sağduyu ile hareket eden kimseler olsalardı bugüne kadar komünizmi yüzlerce kez terketmiş olurlardı.

Ne var ki komünizm temelde romantizm üzerine kurulu bir ideoloji olduğundan onun bağlıları da akılcılık ve bilimsellikten uzak bir biçimde bu sisteme bağlı kalmayı ve bu köhne sistemi gerçeklere gözü kapalı olarak savunmayı sürdürmektedirler. Daha en başında, yani Marx'ın en temel kehanetlerinin gerçekleşmediği

görüldüğünde bu ideoloji bir kenara bırakılmıyordu. Oysa bırakılmadı. Dünyanın dört bir yanında türeyen “devrimciler”, Marx’ın hayallerini gerçekleştirmek uğruna eylemlere giriştiler. Devrimler, iç savaşlar, gerilla mücadeleleri, terör eylemleri düzenlediler.

Soyvetler Birliği ve tüm Doğu Bloku çöktü, Kızıl Çin kapitalist ekonomiyi benimsedi, ama hala komünizm bırakılmadı. Hala dünyada ve ülkemizde komünist örgütler faaliyetlerini sürdürüyor. **Sözünü ettikleri “devrim”in bir hayal olduğunu bilmelerine rağmen, sırf komünizmi bırakmamak uğruna kan dökmeye devam ediyorlar.** Kendi arkadaşlarını ve kendi bedenlerini diri diri ateşe verip yanarken komünist marşlar söyleyecek kadar romantik, kör ve amaçsız bir inatla komünizme bağlılıklarını koruyorlar.

Bir fikir, bir ideoloji uğruna kendilerini yakan insanlar aslında aşırı bir duygusallık içindedirler. Sonucunu akılcı bir şekilde değerlendirmeden sözde "cesaret" gösterileri yapabilmektedirler.

Bu durum, komünizmin akılcı bir ideoloji olmadığını, bu ideolojiyi savunanların onu akılcı bir değerlendirmeye değil de bir başka nedenle benimsediklerini gösterir. Bu nedene çoğu kimse “fanatizm”, “bağnazlık”, “sabit fikirlilik” der. Bu tespit bir hata yoktur. Ama biraz derinlemesine incelendiğinde, söz konusu fanatizmin altında, romantizmin çok büyük bir rol oynadığı ortaya çıkmaktadır.

Bir başka deyişle, komünizm de romantizmin büyü-sünden güç almaktadır.

Komünist Romantizmin Örnekleri

Komünistlerin yaşadığı romantik ruh halini ilk başta çoğu kişi fark etmez, çünkü komünistler hep bilimden, felsefeden, akıldan söz ederler. Oysa söz konusu kavramları da romantik bir bakış açısıyla algılamaktadırlar. Bilimin ortaya koyduğu, ama işlerine gelmeyen sonuçları, “burjuva bilimi” diye gözü kapalı bir biçimde reddederler. Hatta Stalin bu bakış açısını sistemleştirmiş ve kendi döneminde “burjuva bilimi” ve “proletarya bilimi” diye saçma ve yapay bir ayırım yapmıştır.

Öte yandan **komünistlerin yayınlarına, dergilerine, şiirlerine ya da marşlarına detaylı olarak bakıldığında, aslında yoğun bir romantizm yaşadıkları görülmektedir.** Bazı kavramları putlaştırmışlar ve onlara karşı aşırı duygusal bir bağlılık geliştirmişlerdir. Bunların başında “**devrim**” kavramı gelir. Bir komünist için devrim, tüm kötülüklerin sonu ve tüm iyiliklerin başlangıcıdır. Sözünü ettiği bu devrim hakkında hiçbir akılcı değerlendirme yapmaz. Devrim niye yapılacaktır? Devrim olduğunda, pek çok masum insanın kanı boşuna akacak, bütün toplum acı çekecektir, buna ne gerek vardır? Devrim olmadan da fakir insanların yaşam şartları düzelenemez mi? Devrim olduğunda ekonominin durumu ne olacaktır? Ülke nasıl yönetilecek, iç karışıklıklar nasıl bastırılacak, dış tehlikeler nasıl bertaraf edilecektir?

Bu gerçekçi soruların bir komünist için hiçbir önemi yoktur. Varsa yoksa tek amaç devrimdir. Eğer üstteki gibi sorulara bir cevap vermesi gerekirse, Lenin’in, Stalin’in veya Mao’nun yazdığı kitaplardan kalıplaşmış sözleri alıp aktarır ancak bu soruların cevaplarını gerçekçi olarak düşünmeye yanaşmaz. Onu devrim fikrine en çok

Komünist romantizmin önemli sembollerinden biri de bu tarz posterlerdir. Bunlar halkın komünist ideolojiyle ve komünist liderlerle duygusal bağlantısını ayakta tutma amacına hizmet etmektedir.

bağlayan etken ise, bu konuda yazılan **duygusal şiirler, bestelenen ateşli marşlardır**. Komünist edebiyatta sık sık “çiçekler içindeki güzel ülke”den, “uzaklardaki kızıl güneş”ten vs. bahsedilir. Aslında devrim kavramı ile komünist arasındaki ilişki, bir tür romantik aşk hikayesi gibidir. Üniversitelerdeki, kitap fuarlarındaki, kültür merkezlerindeki komünistlere ait standlar, komünistlerin toplandığı barlar, kafeler incelendiğinde, bu romantizmin çeşitli sembollerle ayakta tutulduğu görülür. **Zincirlerini kıran güçlü proleterya posterleri, sıkılmış yumruk figürleri, sosyalizm uğruna savaşmaktan ve ölmekten söz eden devrim şarkıları**, komünist romantizmin en yaygın sembolleridir.

Bu romantizm kimi zaman kıyafetlere de yansır. Sırtına haki renkli bir parka geçiren, başına da komando kepi giyen komünist bir genç, kendisini Latin Ameri-

ka'nın komünist gerilla lideri Che Guevara ile özdeşleştirir. Zaten odasında veya özel eşyalarının arasında büyük olasılıkla bir "Che" posteridir.

Komünist romantizmin bir diğer ilginç örneği, **kendilerine acı çektirmekten ve diğer insanların kendilerine acımasını sağlamaktan ilginç bir zevk almalarıdır**. Örneğin cezaevinde "açlık grevi"ne başlayarak çok basit bir amaç uğruna kendisini ölüme doğru sürükleyen komünist militan, bu eyleminin kendisine verdiği acı ve ızdıraptan zevk duymakta, bir yandan da çektiği acı nedeniyle diğer insanların kendisine duyduğu acıma hissinden ve ilgiden haz almaktadır. Öte yandan arkadaşları tarafından "dava adamı" olarak bilinmekten ve takdir edilmekten romantik bir zevk almaktadır.

Komünistlerin acı çekmekten aldıkları romantik zevk, bazen çok uç noktalara varabilir. Komünist militanlar, yaptıkları eylemlerde kendilerini canlı canlı yakmak, seçtikleri bir arkadaşlarını demir parmaklıklara bağlayarak, üzerine yanıcı madde döküp ateşe vermek, sonra da karşısına geçip o yanarken komünist marşlar söylemek gibi korkunç bir vahşet uygulamaktadırlar. Bu romantik şiddeti gerçekleştiren militanların, aynen Nazi mitinglerindeki kalabalıklar gibi, bir tür "bilinç kayması" halinde oldukları, tamamen duygusal ve psikolojik bir trans haline geçtikleri, kaydedilen görüntülerden anlaşılmaktadır.

Komünistlerin, hedeflerine asla ulaşamayacaklarını bildikleri halde ısrarla ideolojilerine bağlı kalmaları, bir tür inatla mümkün olmaktadır. "Yanlış da olsa, başarıya ulaşamayacak da olsa, ben komünistim ve sonuna kadar öyle kalacağım" düşüncesiyle körü körüne bir bağlılık sergilemektedirler.

DİN ADI ALTINDA UYGULANAN ROMANTİZM

Onlar, 'çirkin bir hayasızlık' işlediklerinde: "Biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk. Allah bunu bize emretti" derler. De ki: "Şüphesiz Allah, 'çirkin hayasızlıkları' emretmez. Bilmediğiniz bir şeyi Allah'a karşı mı söylüyorsunuz?"

(Araf Suresi, 28)

Romantizm başlı başına bir ideoloji veya dünya görüşü olmaktan ziyade, çeşitli ideoloji ve dünya görüşlerine nüfuz eden, onlara duygusal bir atmosfer veren, bu yolla insanları akılcılıktan uzaklaştıran bir etkidir. Faşizm veya komünizm gibi tamamen din dışı ve sapkın ideolojilere nüfuz ettiği gibi, bazen din görüntüsü altında da insanları etkiler.

Bu konuya girmeden önce belirtilmesi gereken önemli bir husus vardır: Din adı altında ortaya çıkan bir hareket, kimi zaman samimi anlamda dindar olmayabilir. Aksine, tarihte dine ve dindarlara zarar vermek için din ve Allah adıyla ortaya çıkan pek çok kişi, grup ve düşün-

ce olmuştur. Allah Kuran'da bunun bazı örneklerini bize bildirmektedir. Örneğin Allah'ın seçtiği bir peygamber olan Hz. Salih'i öldürmek için plan kuran çete, bu işi tasarlarken kendi aralarında Allah adına and içmişlerdir:

Kendi aralarında Allah adına and içerek, dediler ki: “Gece mutlaka ona ve ailesine bir baskın düzenleyelim, sonra velisine: Ailesinin yokoluşuna biz şahid olmadık ve gerçekten bizler doğruyu söyleyenleriz, diyelim.” (Neml Suresi, 49)

Peygamberlere karşı çıkan müşrik kavimler, onları sık sık “Allah’a karşı yalan uydurmakla” suçlamışlardır ki, bu kendilerini Allah’a inanan dindar insanlar olarak gördüklerini gösterir. (Şura Suresi, 24) Örneğin, kendi ilahlılığını iddia edecek kadar büyük bir sapkınlık içinde olan Firavun, Hz. Musa için şöyle demiştir:

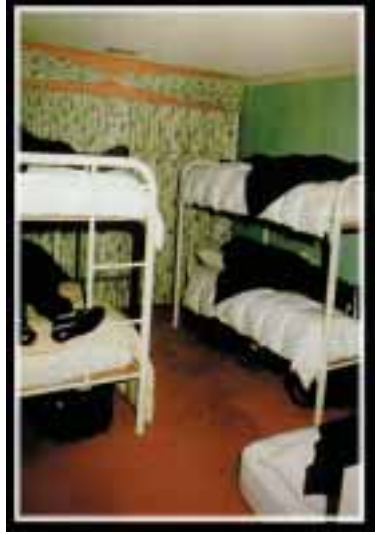
Firavun dedi ki: “Bırakın beni, Musa’yı öldüreyim de o (gitsin) Rabbine yalvarıp-yakarsın. Çünkü ben, sizin dininizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum.” (Mümin Suresi, 26)

Bu durum, insanların din adı ve görüntüsü altında aslında dinle ilgisi olmayan birtakım sapkın düşünce ve eylemler içinde bulunabildiklerini göstermektedir. İşte romantizm de, dinle ilgisi olmadığı halde din sanılan bu sapkınlıkların başında gelir.

Dinle romantizmin birbirine nasıl karıştırıldığını anlamak için, “**ihlas**” kavramını iyi kavramak gerekir. İhlas, bir işin sadece Allah'ın rızasını kazanmak için yapılmasıdır. Örneğin namaz kılmak, oruç tutmak, zekat vermek, ve diğer ibadetler, Allah için ve O'nun rızasını kazanmak için yapıldığı takdirde ibadet olur. Allah, Kuran'da “**işte**

Duygusallığın etkisiyle sapkın tarikatlara giren insanlar gerçek dinden ve akıldan tamamen uzaklaşır. Yukarıda resmi görülen Herff Applewhite'in takipçileri, "Do" lakaplı bu kişinin, UFO'ların gelip kendilerini alacaklarına dair sözlerine inanmış ve topluca intihar etmişlerdir.

şu namaz kılanların vay haline, ki onlar, namazlarında yanılıdadırlar, onlar gösteriş yapmaktadırlar” (Maun Suresi, 4) buyurarak, Allah'ın rızası kazanmak için yapılmayan ibadetin geçersizliğini bildirmiştir.

Romantizmin dini çarpıtması da bu şekilde olur. Dini, Allah'ın rızasından başka bir amaca yönlendirir: **İnsanlara dini, Allah'ın rızası için değil de, kendi duygusal ihtiyaçlarını tatmin etmek için yaşatır.**

Romantizm bu ince ama önemli olan ayrımı ortadan kaldırarak, insanları yanlış bir din anlayışına sürüklemektedir. Bunun doğal bir sonucu, mistisizmdir.

Romantik din anlayışı ile Kuran'da Allah'ın bize öğrettiği gerçek dini karşılaştığımızda fark çok açık olarak ortaya çıkmaktadır:

I. Kuran'da Allah insana aklını kullanmasını, düşünmesini, Allah'ın yarattıklarını incelemesini ve bu akıl yoluyla iman etmesini emretmektedir. Oysa **romantik**

Din adı altında uygulanan romantizm ABD'de pek çok tarikat mensubunun toplu intiharlarına yol açmıştır. Üstte sağda 1993 yılında 80 taraftarını ölüme sürükleyen David Koresh görülüyor. Sağdaki resimde ise Jim Jones üstteki resimde de onun liderliğinde 1978 yılında topluca intihar eden 900 taraftarı görülmektedir.

din anlayışında akıl devreden çıkar. İnsanlar düşünmeye değil, düşünmemeye yöneltilir.

2. Romantik din anlayışlarının çoğunda, insanın kendisine zulmetmesi, acı çektirmesi makbul bir davranış olarak görülür. Örneğin, kendilerini çarmıha gererek Hz. İsa'ya yakınlaştıklarını düşünen Hıristiyanlar vardır. Budizm gibi Uzakdoğu dinlerinde aç kalmak, rahatsız yerde uyumak gibi "kendine zulüm" örnekleri kutsallaştırılır. Oysa Kuran'da insanın kendisine acı çektirmesi gibi bir anlayış kesinlikle yoktur. Bir ayette geçen "**şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar**" hükmü (Yunus Suresi, 44) romantizmin bu çarpık anlayışını en güzel şekilde ifade etmektedir.

Özetle, romantik din anlayışı, insanların nefsinde

Batıl dinlerin çoğunda insanların kendi bedenlerine zarar vermeleri makbuldür. Üstelik bunu din adına yaparlar. Oysa bu romantik din anlayışının bir sonucudur.

bulunan; düşünmeme, gerçeklerden kaçma, insanları putlaştırma, nostalji, kendi kendini küçük düşürme ve kendine acı çektirme gibi eğilimleri tatmin eden ve gerçek dine tamamen ters pek çok inanç ve uygulama içeren batıl bir sistemdir.

İnsanlar, Allah'ın kendilerinden ne istediğini öğrenip uygulayacakları yerde, atalarından kendilerine miras kalan düşünce kalıplarını ve ibadet şekillerini devam ettirirler. İçinde buldukları şartları akılcı olarak değerlendirip ona göre davranmak yerine, geleneklerinde var olan anlayışları aynen muhafaza ederler. Bu da Allah'ın Kuran'da şiddetle uyardığı bir sapkınlıktır. Kuran'daki bu konuyla ilgili ayetlerden birkaçı şöyledir:

Onlar, 'çirkin bir hayasızlık' işlediklerinde: "biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk. Allah bunu bize emretti" derler. De ki: "Şüphesiz Allah, 'çirkin hayasızlıkları' emretmez. Bilmediğiniz

bir şeyi Allah'a karşı mı söylüyorsunuz?" (Araf Suresi, 28)

Onlara; "Allah'ın indirdiklerine uyun" denildiğinde, derler ki; "Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız." Şayet şeytan, onları çılgınca yanan ateşin azabına çağırmışsa da mı (buna uyacaklar)? (Lokman Suresi, 21)

Sonuç

Bir insanın Allah'ın istediği gibi salih bir imana sahip olabilmesi için, romantizm bataklığından kurtulması zorunludur. **"Şüphesiz Allah, hakkın ta kendisidir..."** (Hac Suresi, 62) ayetinde buyurulduğu gibi Allah, gerçeğin ta kendisidir ve bunu kavrayabilmek için "gerçekçi" olmak gerekir. Romantizme kapılan insanlar ise, ya romantik milliyetçilik, komünizm gibi sapkın ideolojilerden etkilenirler, ya dini romantik bir bakış açısıyla yorumlayıp akıldan ve ihlastan uzaklaşırlar ya da kitabın sonraki bölümlerinde inceleyeceğimiz türden romantik sevgi anlayışının etkisine girerler.

Dini yaşamaya başlasalar bile, romantizmin verdiği çalkantılı ruh hali sebebiyle, bu konuda kararlı ve istikrarlı olamazlar. Romantik bazı etkenlerle dini yaşamaya başlayan, ama kısa bir süre sonra bundan vazgeçen ve yeniden din dışı hayata dönen pek çok insan vardır.

Halbuki Allah, insana şöyle emretmektedir:

(Allah) Göklerin, yerin ve her ikisi arasındakilerin Rabbidir; şu halde O'na ibadet et ve O'na ibadette kararlı ol. Hiç O'nun adaşı olan birini biliyor musun? (Meryem Suresi, 65)

İMANLA GELEN GERÇEK AKIL

...Size Allah'tan bir nur ve apaçık bir Kitap geldi. Allah, rızasına uyanları bununla kurtuluş yollarına ulaştırır ve onları Kendi izniyle karanlıklardan nura çıkarır. Onları dosdoğru yola yöneltip-iletir.

(Maide Suresi, 15-16)

Akıl sözcüğü toplum içinde genel olarak zeka kavramını ifade etmek için kullanılır. Bu sebeple akıllı bir insanla zeki bir insan arasındaki önemli farklılıklar da çoğu zaman göz ardı edilir. Fakat akıl ve zeka gerçekte farklı özelliklerdir.

Akıl, müminin, Allah'ın olayları yaratmasındaki ince hikmetleri görmesini ve olayları bu ilahi hikmetler dairesinde değerlendirmesini sağlar. Yalnızca zekaya dayalı bir yaklaşım ise olayları, ancak basit sebep sonuç ilişkileri çerçevesinde, mekanik ve dar kapsamlı bir algılamayı getirir. Akıl, zekadan daha üst boyuttaki bir meziyettir ve ancak Allah'a ve Kuran'a kesin bilgiyle iman eden, Kuran ayetlerine uygun bir yaşam sürdüren müminlere özgü bir yetenektir. Zeka, tüm insanlarda çeşitli derece-

lerde bulunan ortak bir fiziksel özelliktir. Ancak akıl yalnızca iman edenlere mahsustur. İman etmeyenler içinse akıldan bahsetmek söz konusu değildir.

Akıl, zekanın, muhakemenin ve mantık örgüsünün de en doğru ve kusursuz biçimde kullanılmasını, bu yeteneklerden en üst düzeyde faydalanılmasını sağlar. Akılsız bir insan ise ne kadar zeki olursa olsun, akledemediği için mutlaka belli bir noktada, yanlış bir mantığa, bozuk bir yargıya sapmaya mahkumdur. Dünya tarihinde iman etmeyen felsefecilere ve fikir adamlarına bakıldığında hepsinin aynı konularla ilgili farklı hatta kimi zaman taban tabana zıt düşünceleri savundukları görülür. Bunların hepsi oldukça zeki insanlar olmalarına rağmen imana ve dolayısıyla akla sahip olmadıkları için doğruları bulamamışlardır. Hatta birçoğu insanlığı sayısız felaketlerin içine sürüklemişlerdir. Yakın tarihten örnekler verecek olursak, Marx, Engels, Lenin, Troçki gibi pek çok felsefeci, ideolog ve devlet adamı, zeki insanlar oldukları halde akledemediklerinden dolayı milyonlarca insanın felaketine sebep olmuşlardır. Oysa akıl insanların felaketini değil, barış, huzur ve mutluluğunu gözetir, bunları elde etmenin yol ve yöntemlerini gösterir.

İnsan düşünme, algılama, dikkat sarfetme, pratik davranma gibi pek çok şeyi zekası sayesinde gerçekleştirir. Ancak akıllı bir insan zeka ile mümkün olmayan derin bir anlayışa, doğrularla yanlışları ayırt etme yeteneğine de sahiptir. Dolayısıyla akıl kişiye zekanın çok ötesinde bir üstünlük kazandırır.

Aklın kaynağı ise az önce belirttiğimiz gibi, samimi iman ve Allah korkusudur. Allah'tan korkan, O'nun emir ve yasaklarından sakınan, tavsiyelerine titizlik

gösteren bir kimse doğal olarak bu üstünlüğe -Allah'tan bir nimet olarak- sahip olur.

Ancak bu yeteneğe sahip olmak bu kadar kolay olmasına karşın insanlardan çok azı akıl sahibidir. Allah'ın Kuran'da “...onların çoğu akıl erdirmez.” (Maide Suresi, 103) ayetiyle haber verdiği bu gerçek, insanların çoğunun gerçek imana sahip olmaması, Kuran'dan uzak bir hayat benimsemelerinden kaynaklanan bir durumdur.

Müminin basiret ve ferasetindeki keskinlik, dikkat ve şuur açıklığı, üstün teşhis ve çözüm kabiliyeti, güzel ahlakı, konuşma ve tavırlarındaki hikmet, güçlü kişiliği hep, akıl sahibi olmasının doğal sonuçlarıdır. (Detaylı bilgi için bkz. *Kuran'a Göre Gerçek Akıl*, Harun Yahya)

Tarif ettiğimiz bu örnek modelin, bu üstün özelliklerin bir kişiye ait olduğunu değil de, toplumun genel yapısını oluşturduğunu düşünün: Herkesin akılla hareket ettiği her konuşmasında, her tavrında, aldığı her kararda, uyguladığı her çözümde aklın avantajlarının çoğunluk tarafından yaşandığını... Akıllı insanlardan oluşan bir topluluğun oluşturacağı ortamı... Kuşkusuz herkesin özlemini duyduğu huzur, güvenlik, esenlik, itidal için akıllı insanlara ihtiyaç vardır. Ayrıca insanları bezdiren kaos, kargaşa ve anarşinin engellenmesi ve bu konulara köklü çözümler getirilebilmesi için de akıl sahibi kimselerin varlığı kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bu bakımdan her sorunun anahtarı olan akla duyulan ihtiyaç ortadadır.

Akıllı bir kimse kendisine olduğundan çok daha fazla faydayı çevresine sağlar. Böyle bir kişi Kuran'da tarif edilen mümin özelliklerini eksiksiz olarak yaşar; mazlumların korunup kollanması, yolda kalmışlara, kimsesizlere, yardıma ihtiyacı olanlara sahip çıkılması, adaletin

hak olarak işleme, kimsenin aç bırakılmaması gibi her konunun sorumluluğunu üzerinde hisseder. Kuran'dan öğrendiği bu incelikleri, vicdani sorumlulukları akli sayesinde kusursuz bir şekilde gerçekleştirir. Nitekim çözüm getirme, hikmetli konuşma ve yazma, tedbir alma, uygulama, yol gösterme gibi pek çok konuda doğal olarak herkesin gözü akıllı bir kimseyi arar. Çünkü böyle bir kimsenin her tavrından, her konuşmasından, her fikrinden istifade edilir.

Aklın önündeki en büyük engellerden biri ise, kitabın önceki bölümlerinde siyasi ve toplumsal etkilerini ele aldığımız bir ruhsal bozukluktur: Romantizm ya da diğer adıyla duygusallık.

GÜNLÜK YAŞAMDA DUYGUSALLIK NEDİR?

Duygusallık, genelde her insanda değişik yoğunlukta hakim olmasına rağmen, dinden uzak toplumların bütün fertlerinde var olan ruhsal bir hastalıktır. Kuran'dan uzak, dini yaşamayan bir kimsenin kendini romantizmden tam anlamıyla kurtarması mümkün değildir. Çünkü duygusallık ancak, insanın akıyla, yani Kuran ahlakıyla hareket etmesi sonucunda ortadan kalkabilir. Kuran'a uymayan bir kimsenin ise az önce belirttiğimiz gibi akledilmesi mümkün değildir.

Önceki bölümlerde duygusallığın toplumsal alandaki etkilerini gördük. Ancak duygusallığın, günlük yaşamda da son derece zararlı etkileri yaşanmaktadır. Nitekim duygusallık, insanların şikayet ettikleri ve çözüm aradıkları pek çok konuda aciz kalmalarının başlıca sebeplerindedir.

Üzölmek, karamsarlığa kapılmak, içinden çıkılmaz bir durumda olduğunu sanmak, tevekkölden uzaklaşmış insanların yaşadıkları duygusallığın önemli bir alametidir. Oysa insan her ne ile karşılaşırsa karşılaşsın Allah'a güvenmek, ümitvar olmak ve buna uygun davranmakla yükümlüdür.

Halbuki sorun olarak dile getirilen herşeyin çözümü, yaşanan sıkıntılardan kurtuluş yolları Kuran'da mevcut olduğundan, Kuran'ı rehber edinen kimseler ya da toplumlar aklın kazandırdığı avantajlara sahip olurlar, diğere bir deyişle aklın konforunu yaşarlar:

...Size Allah'tan bir nur ve apaçık bir Kitap geldi. Allah, rızasına uyanları bununla kurtuluş yollarına ulaştırır ve onları Kendi izniyle karanlıklardan nura çıkarır. Onları dosdoğru yola yöneltiler-iletir. (Maide Suresi, 15-16)

Çocukluğumuzdan beri hep ağlayan insanların ya da gazetede okuduğı bir haksızlığa, televizyonda seyrettiğı aç insanlara ağlayanların, onların içinde buldukları duruma üzüldüklerini ifade edenlerin duygulu dolayısıyla da vicdanlı insanlar olduğuna dair yorumlar duymuşuzdur. Halbuki duygusal kişilerin samimi bir ilgi ve çaba göstermeden yalnızca gözyaşı dökmekten, yakınmaktan

öteye geçmeyen bu tepkileri hiçbir fayda, hiçbir çözüm getirmez. Zaten bu tür kimseler ağlayıp dert edindikleri kimselerin sorunlarına çözüm bulmaktan çok onlara üzülmekten zevk alırlar; bilinçaltılarında duygusallığın karanlık halini yaşamak nefislerinin daha çok hoşuna gider. Karamsarlık, umutsuzluk, acı, keder, bunalım gibi cehennem özü vasıfların, bu dünyada şeytanın duygusallıkla saptırdığı kimselere çekici gelmesi de oldukça ilginçtir.

Ayrıca bu konunun önemli bir yönü daha vardır: Televizyon karşısına geçip hiçbir şey yapmadan gözyaşı döken bu insanlara birşeyler yapmaları teklif edilse, boş durmamaları söylene de değişen bir şey olmaz. Bu durumda da “benim yaptığımdan ne olur?”, “ben tek başıma ne yapabilirim ki?” gibi bahanelerle konudan sıyrılmaya çalışırlar.

Duygusal insanlar, etraflarında meydana getirdikleri olumsuz hava neticesinde olayları karmaşık ve çözümsüz göstererek, kendileri gibi çevrelerindeki kimseleri de karamsarlığa ve ümitsizliğe sevk ederler.

Pek çok güzel ahlak özelliği, duygusallık içinde yaşadığında bu güzelliğini kaybeder, hatta son derece tehlikeli bir yön kazanır. Örneğin, şefkat Allah'ın Kuran'da teşvik ettiği üstün bir ahlak özelliği olmasına rağmen, duygusal bir kişinin yaklaşımıyla bu şefkat zalim bir kimseye acıma, bu kişinin yaptıklarını hoş görme, zulmüne rıza gösterme gibi yanlış şekillerde uygulanabilir. Bu bakımdan akıllı bir insan için duygusallığa ait hiçbir üslubu, hiçbir tavrı ve mantığı da makul görmek mümkün değildir. Çünkü bu tür bir zihniyet içte barındırıldığı sürece duygusallığa ait eylemler ortam ve şartlara göre çok daha ciddi boyutlarda görülebilir.

Ancak burada hassas, duyarlı olmakla duygusal olmak arasındaki farkı da ayırmak gerekir. “İçli, duyarlı, mülayim olmak” Allah’ın Kuran’da peygamber özelliği olarak vurguladığı üstün bir özellik iken, duygusallık Kuran’da tarif edilen ahlakın tam tersidir. Müminler duygusal değildir; ancak duyarlı ve insancıl kimselerdir. Diğer bir deyişle hem üstün akıl sahibi, itidalli kimselerdir hem de insani yönleri son derece kuvvetlidir. Nitekim asıl meziyet de kişinin bu özellikleri birarada barındırabilmesidir. Allah Kuran’da İbrahim Peygamberin bu güzel ahlakından **“Doğrusu İbrahim, halim (yumuşak huylu, ılımlı) ve gönülden (Allah’a) yönelen biriydi.”** (Hud Suresi, 75) diye bahsetmektedir.

DUYGUSALLIK AKLI NASIL ÖRTER?

Elbette her insan, sevgi, şefkat, merhamet, korku gibi duygularla birlikte yaratılmıştır. Bu duygulara sahip olmak insani bir özelliktir. Bizim burada vurgulamak istediğimiz konu ise, bir insanın sağlıklı ve dengeli bir ruh haline sahip olabilmesi için, bu duygularını imanı ve akli ile kontrol altında tutması, yönlendirmesi gerektiğidir. Örneğin sevgi insana, en başta onu yoktan var eden, kendisine hesapsız rızık ve nimet veren ve ona sonsuz mutluluk dolu bir hayat vaad eden Allah’a karşı duyması için verilmiştir. Daha sonra da Allah’ı seven ve Allah’ın da kendilerini sevdiği kimselere karşı, yani müminlere karşı yöneltilmesi gereken bir duygudur sevgi. İnsanlara karşı yöneltilen sevgide ölçü kişinin Allah’a olan yakınlığı, Allah’ın sınırlarını korumada gösterdiği titizlik, Allah korkusu yani takvasıdır. Tüm bu sevgiler de yine Allah için

ve Allah'ın tecellilerine karşı yöneltilen sevgilerdir. Allah'a ve dine düşmanlık besleyenlere karşı içten bir sevgi beslenmesi Kuran'da müminlere haram kılınmıştır.

Aynı şekilde Allah müminlere ancak Kendisinden korkmalarını, başka hiç kimseden ve hiçbir şeyden korkmamalarını emretmiştir. Çünkü herkesin ve herşeyin varlığı Allah'ın hakimiyetindedir, Allah'tan başka hiçbir güç ve kuvvet sahibi yoktur, dolayısıyla kendisinden korkulmaya layık başka bir varlık da yoktur.

Bir başka örnek olarak da öfke duygusunu verebiliriz. Öfke insanlara karşı yapılan haksızlıklara, adaletsizliklere, Allah'a ve dine karşı gösterilen düşmanlıklara, zulümlere karşı müminlerin sorumluluk ve hamiyet hislerini uyaran, harekete geçiren bir duygudur. Fakat müminin hamiyet hislerinin harekete geçmesi her zaman, akıl, itidal ve güzel ahlak çerçevesinde gerçekleşir. Hiçbir zaman mümini adalet ve merhametten uzaklaştırır. Mümin öfkesine kapılıp haksızlığa karşı haksızlık, zulme karşı zulümle cevap vermez, adaletsizliğe sapmaz, böyle yapması Kuran'da yasaklanmıştır.

Duyguları ile davranan insan ise kimi zaman kendi menfaatini engelleyecek çok basit bir konuda bile büyük bir öfkeye kapılabilir. Olaylar kendi istekleri doğrultusunda gelişmediğinde, bir insan kendi arzu ettiği bir şeyi yapmadığında ani bir kırgınlıkla hareket edebilir. İçindeki öfke sebebiyle, hiç umulmadık bir anda muhakeme ve yargısı tamamen kapanıp, fevri hareketler gösterebilir.

Görüldüğü gibi insan, **Allah'ın kendisinde yarattığı duyguları yine Allah'ın rızası doğrultusunda yönlendirmelidir.** Yani Allah'ın razı olmadığı bir sevgi anlayışını, bir korku ya da öfkeyi kendinde barındırmamalıdır. Aksi

takdirde Allah'ın gösterdiği değil, duygularının gösterdiği yolu benimsemiş olur. Bu da başlı başına bir şirktir.

İşte insanda yaratılıştan var olan bu duygular, aklın yönlendirmesinden çıktıklarında, duygusallık dediğimiz hastalık başlar. Hiçbir Kurani ölçü gözetmeden sevdiği insana ölesiye aşık olan bir kişinin ya da patronundan, kocasından, herhangi birinden şiddetle korkan bir kimsenin, veya öfkeden gözü dönmüş bir insanın elbette ki içinde buldukları bu ruh halleriyle akılcı davranışlar sergilemeleri beklenemez. Çünkü bu kişiler sınır ve ölçü tanımayan duygularının esiri olmuşlar ve bunun sonucunda da akılları kapanmıştır.

Aslında duygusallık, psikiyatri dilinde “şizofreni” olarak bilinen ruh hastalığının, hafif bir şeklidir. (Daha önce de belirttiğimiz gibi, şizofreni hastaları, gerçeklerden tamamen kopar ve kendi hayal dünyaları içinde yaşarlar.)

Duygusal kişilerin durumunu televizyon karşısında film seyreden bir kimsenin ağlamasına benzetebiliriz: Böyle bir kimse artık gerçeklerden o kadar uzaklaşmıştır ki, bu filmde oynadığı rolden para alan, hatta belki gerçek hayatta her türlü kötü ahlak özelliğini üzerinde taşıyan bir insanın filmdeki rolü gereği canı acıdığı için ona üzülebilmekte hatta bu kimse için ağlayabilmektedir. Akıllı bir kişinin asla içine düşmeyeceği bu durum duygusal bir zihniyetin insanı gerçeklerden ne denli kopardığını, ne kadar sağlıksız düşünmeye ittiğini açıkça göstermektedir. İşte bu çarpık bakış açısı günlük hayatta yaşanan olaylara da yansımaktadır.

Duygusal insanların çoğunlukla eli kolu bağlı oturan, sadece ağlamakla yetinen, yakınıp şikayet eden ama bu yakınmaları, rahatsızlıkları sadece sözde kalan kişiler ol-

duklarına şahit oluruz. Örneğin bir yakınının kaza geçirdiği haberi gelir, bunda mutlaka bir hayır olduğunu, ardından da nasıl yardım edebileceğini düşünmek yerine, duygusal bir kişi genellikle ağlamaya başlar. Sağlıkla ilgili gerekli tedbirler alınmış mı, doktor, ilaç durumu yeterli mi gibi akılcı sorular sormak, durumun hassasiyetini ve yapabileceği yardımı öğrenmek yerine, bizzat kendisi tesselliye, yardıma muhtaç konuma düşer.

Veya yanında birinin aniden fenalaştığını görür. Ama bu kişiye ilk yardımda bulunup ambulans çağıracağına telaşlanmaya, panik yaratmaya, hayıflanmaya, şuarsuz ve akılsız tepkiler vermeye başlayabilir. Kendisinden olanları anlatması istendiğinde olayı dahi aktaramaz, kısacası yaşadığı duygusallık onu aklını kullanamaz hale getirdiğinden böyle bir kişiyle tüm bağlantı kesilir.

Ya da kendisinin önemli bir rahatsızlığı vardır. Ancak bunu bildiği halde doktora gitiğinde ciddi bir hastalık teşhisi ile karşılaşacağını, böyle bir durumda da korkup üzüleceğini düşünerek hastalığının belirtilerini umursamaz. Akılcı davrandığında alabileceği tedbirleri görmezden gelerek, hastalığını tedavi ettirme fırsatını yitirebilir.

Görüldüğü gibi duygusal kimseler akıl yürütüp çözümler üreten, insanları yönlendiren değil de güdülen, sahip çıkılan, insanlara yük olan kimselerdir. Tüm bunların sonucunda da bu kişiler akıl kullanamayan, kendi içlerinde mutsuz, huzursuz, etraflarına sorun olan atıl kimseler olurlar.

Allah Kuran'da bu gibi insanlarla müminlerin farkını şöyle anlatmaktadır:

Allah şu örneği verdi: İki kişi; bunlardan birisi dilsiz, hiçbir şeye gücü yetmez ve herşeyiyle efendisinin üstünde (bir yük), o, onu hangi yöne

gönderse bir hayır getirmez; şimdi bu, adaletle emreden ve dosdoğru yol üzerinde bulunanla eşit olabilir mi? (Nahl Suresi, 76)

Müminler olaylara duygusal değil akılcı tepkiler verirler ve her durumda üstteki ayette belirtildiği gibi “**adaletle emreder**”, yani doğru olanın yapılmasını sağlarlar. Yaşadıkları her olayın Allah’ın takdiriyle olduğunu bildiklerinden ve Allah’ın kendileri için dilediğinin dışında hiçbir şeye güçlerinin yetmeyeceğinin bilincinde olduklarından, bunun teslimiyeti ve rahatlığı içinde itidallerini hiçbir zaman kaybetmezler. Beklenmedik bir tepki vermez, ümitsizliğe asla kapılmaz, karamsar bir üsluba düşmezler. Aksilik gibi görünen olayları bile Allah’ın kendileri için bir güzellik olarak yarattığının farkındadırlar.

Duygusallığın tehlike oluşturan yönlerinden biri de bu kişiye içinde bulunduğu ruh halinin yanlışlığı anlatılmak istendiğinde, bunu kabul etmemesi hatta böyle bir ihtimali dinlemeyi bile en baştan reddetmesidir. Duygusal kişi dışarıdan gelen her türlü fikre öylesine kapalıdır ki, hemen haksızlığa uğradığı hissine kapılarak ya hüzünlülenip ağlamaya başlar, ya da küsüp bir köşeye çekilir. Bu bakımdan duygusal bir kimseye değil eleştiride bulunmak bir tavsiyede bulunmak bile söz konusu olmaz.

Duygusallık, insanlara alıngan bir yapı kazandırır. Bunun sonucu olarak bu kişiler her söylenenin altında kendilerine farklı bir mesaj olduğunu düşünerek, içlerinde son derece farklı ve abartılı çıkarımlar yapabilirler. Ayrıca hiçbir açıklama yapmadan uzun süre konuşmama, surat asma, selamlaşmama gibi çocukça protesto yöntemleri kullanabilirler. Bunun yanı sıra gerçekçi düşünemediklerinden ya da gerçeklerle yüz yüze gelmekten çekindiklerinden dolayı özeleştiri yapıp kendilerini düzeltmeleri de

mümkün olmaz. Nitekim Allah kendilerine mutsuzluğu seçen bu tür kişilerden bir ayette şöyle bahsetmektedir:

Allah'tan 'İçti titreyerek korkan' öğüt alır-düşünür. 'Mutsuz-bedbaht' olan ondan kaçınır. (A'la Suresi, 10-11)

Sonuçta, akıllarını kullanmadıkları için duygularının emrine giren ve bu yüzden gündün güne akılları daha da örtülen kimselerin bu hallerinden arınmadıkça dini kavramaları ve yaşamaları mümkün değildir. Çünkü Peygamber Efendimizin de belirttiği gibi, "Akıllı olmayanın dini yoktur." Duygusal, akılsız bir insan sağlıklı bir muhakeme yeteneğinden, tutarlı bir mantık örgüsünden yoksundur. Bu şuursuzluktaki bir kimsenin her fikri, her düşüncesi, her amacı, her niyeti, her davranışı kendisini bir şirkten başka bir şirke sürükler.

Bu, şeytanın insanları Allah'ın yolundan saptırma yöntemlerindedir. Kuran'da şeytanın insanları cehenneme sürüklemek için her türlü yöntemi kullanacağı şöyle bildirilmiştir:

Allah, onu lanetlemiştir. O da (şöyle) dedi: "Andolsun, kullarımdan 'miktarları tesbit edilmiş bir grubu' (kendime uşak) edineceğim. Onları -ne olursa olsun- şaşırtıp-saptıracağım, en olmadık kuruntulara düşüreceğim ve onlara kesin olarak davarların kulaklarını kesmelerini emredeceğim ve Allah'ın yarattıklarını değiştirmelerini emredeceğim." Kim Allah'ı bırakıp da şeytanı dost (veli) edinirse, kuşkusuz o, apaçık bir hüsrana uğramıştır. (Şeytan) Onlara vaadler ediyor, onları en olmadık kuruntulara düşürüyor. Oysa şeytan, onlara bir aldandıktan başka bir şey va'detmez. (Nisa Suresi, 118-120)

ROMANTİZMİN ÇEŞİTLERİ

Andolsun, Biz insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp sonra bunu kendisinden çekip-alsak, kuşkusuz o, (artık) umudunu kesmiş bir nankördür. Ve andolsun, kendisine dokunan bir sıkıntıdan sonra, ona bir nimet tattırsak, kuşkusuz; "Kötülükler benden gidi-verdi" der. Çünkü o, şımarıktır, böbürlenendir. Sabredenler ve salih amellerde bulunanlar başka. İşte, bağışlanma ve büyük ecir bunlarındır.

(Hud Suresi, 9-11)

Aklın kapanmasına sebep olan duygusallık insanı şeytanın bütün telkinlerine açık hale getirir. Şeytan duygusallık silahıyla dinden uzak yaşayan insanları ve toplumları dilediği gibi yönlendirip her türlü sapkınlığa sürükleyebilir. Bunun bazı örneklerini kitabın ilk bölümlerinde inceledik, romantik milliyetçilik, komünizm gibi ideolojilerin insanları ve toplumları duygusallığı kullanarak nasıl helaka sürüklediğini gördük.

Günlük hayatımızda ise duygusallık çeşitli biçimlerde kendini dışa vurur. İlerleyen sayfalarda, duygusallığın belli başlı türlerini başlıklar altında inceleyeceğiz:

Üzüntü ve Karamsarlık

İnsan güzelliklerden zevk alacak, neşe, huzur içinde yaşama isteği duyacak yapıda yaratılmıştır. Bu bakımdan bir kimsenin karşısına çıkan olumsuzlukları en kısa zamanda ortadan kaldırmak ya da bunları güzelliklere, neşe vesilesine çevirmek istemesi en doğal çabası olacaktır. Kuşkusuz huzur, güven duymak, neşeli, mutlu, rahat olmak, beden ve ruhen sağlıklı olmak için son derece önemli unsurlardır.

Ancak insanlar Kuran'a göre değil de kendi ölçülerine, kendi istek ve tutkularına, duygularına göre hareket ettiklerinde içlerinde üzüntü, sıkıntı, korku hali hakim olur. Örneğin Kuran'da tarif edilen tevekkül, kader, teslimiyet anlayışına sahip olmayan bir kimse, bir sonraki günün kendisine ve yakınlarına ne getireceğini bilmemesinin huzursuzluğu içinde sürekli mücadele halindedir.

Halbuki insan Allah'ın kulları için seçip beğendiği dinini yaşadığı, Kuran ahlakına sahip olduğu takdirde bu sıkıntıların hiçbirine girmeyecek, bu sorunların hiçbirini yaşamayacaktır. Allah elçileri aracılığıyla duyurduğu bu gerçeği bir ayette şöyle haber verir:

...Kim Benim hidayetime uyarsa artık o şaşırıp sapmaz ve mutsuz olmaz. Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır... (Taha Suresi, 123-124)

Çoğu insan ise ayette belirtildiği gibi Allah'ın zikrinde yüz çevirdiği için mutsuz olur, sıkıntılı bir yaşam sürer. Ayrıca hayatını tesadüflerin yönlendirdiği gibi batıl bir inançla yaşadığından kendisi için gelecekte güzel sonuçlar doğurabilecek şeyleri de bir şanssızlık, aksilik olarak görür, bunların da üzüntüsünü çeker. İştin

çıkarılmak, parasız kalmak, dolandırılmak, hastalanmak ya da onore edilmeyi beklerken alayla, sadakat beklerken nankörlükle karşılık görmek gibi korkuları ise sürekli zihnini meşgul eder. Her an üzücü bir haber almanın, hoşuna gitmeyecek bir tavır ya da sözle karşılaşmanın ihtimaliyle kötümser bir ruh hali içine girer. En rahat, mutlu anında bile yaşadığı bu anı sürekli kılamamanın endişesini yaşayarak, adeta kabus dolu bir hayat yaşar. Bir ayette Allah Kuran'dan uzaklaşarak sıkıntılı bir ruh hali içine giren insanların durumunu şöyle açıklar:

Allah, kimi hidayete erdirmek isterse, onun göğsünü İslam'a açar; kimi saptırmak isterse, onun göğsünü, sanki göğe yükseliyormuş gibi dar ve sıkıntılı kılar. Allah, iman etmeyenlerin üstüne işte böyle pislik çökertir. (En'am Suresi, 125)

Dinden uzak insanlar, kendilerine göre güzel bir ortamda olsalar da değişen pek bir şey olmaz. Çevrelerinde gelişen sayısız olumlu konu olsa da duygusal kişiler bu konulara hep olumsuz yönünden yaklaşırlar. Havanın sıcak olması veya soğuk olması, yağmurlu olması ya da rüzgarlı olması, kısacası her detaya olumsuz baktıklarından kendileri için bir sıkıntıya dönüşür. Örneklerini sayfalarca çoğaltabileceğimiz bu memnuniyetsizlik hallerinin gün boyunca devam etmesi, Allah'ın "**Öyleyse kazandıklarının cezası olarak az gülsünler, çok ağlasınlar.**" (Tevbe Suresi, 82) ayetinin bir tecellisidir. Bir başka ayette Allah inkarcıların bu tepkilerini şöyle bildirir:

Kendisine bir şer (kötülük) dokunduğu zaman feryadı basar. (Mearic Suresi, 20)

İman etmeyenlerin mutsuzluklarının temelindeki bir diğer sebep ise planlarının bekledikleri gibi gitmemesidir.

Örneğin duygusal bir kişi kocasını memnun etmek için bir yemek yapar, beklediği ilgiyi bulamayınca üzülür; para biriktirip arkadaşına bir hediye alır, yeterince sevindiremediğini düşünerek yine üzülür; bir ev satın alır, boyacı badanasını iyi yapmamış diye yine mutsuz olur; artık mutsuzluğunun sebeplerinin sonu gelmez. Tuttuğu futbol takımının yenilmesi, sınavdan beklediğinden birkaç puan eksik alması, işine geç kalması, trafiğin tıkanması, gözlüğünün kırılması, saatini kaybetmesi, davette en sevdiği kıyafetinin lekelenmesi herşey mutsuzluğuna sebep olur.

Olayları yüzeysel bir gözle değerlendiren, duygusal bir yaklaşımla tepki veren bir kimse kendisiyle ilgili ya da etrafında gelişen olayların bir sonraki aşamada kendisi için ne gibi hayırları olabileceğini aklına getirmez. Halbuki otobüsü kaçırdığı için hemen üzüntüye kapılan bir kişi otobüsün bir an sonra kaza yapmayacağını nereden bilmektedir? Belki de Allah kendisine isabet edecek böyle bir kazaya engel olarak kaderinde otobüsü kaçırmasını vesile kılmaktadır. Ya da her gün önünden geçtiği ve çok iyi bildiği bir sapağı kaçırarak yanlış bir yola sapan bir kişi, olayları kendi yüzeysel bakış açısıyla değerlendirdiğinde kendine kızacak, yolunu uzattığı için hemen neşesi kaçacaktır. Halbuki onu yola saptırmayan Allah'tır, her olay gibi bu da kaderdir.

Örneğin çok istediği bir işe alınmaması, gafil bir kimse için büyük bir üzüntü sebebidir. Halbuki imanlı bir kimse Allah'ı dostu, velisi olarak bildiğinden Allah'ın kendisi için takdir ettiği sonucu teslimiyetle, neşeyle, şevkle karşılayacaktır. Belki bu çalışma ortamı sağlığını olumsuz yönde etkileyecek bir ortamdır, belki daha iyi bir fırsatı elde etmesi için bu işe girmemesi gerekmektedir.

Ya da sabah arabasına bindiğinde, arabasının çalışmadığını gören bir kimse gafil davrandığında bunu bir aksilik gibi düşünebilir. Ancak gerçekte araba Allah dilediği için çalışmamaktadır ve Allah arabanın çalışmamasında hayır görmektedir. Ayrıca kişi bu olaydaki hikmeti de göremeyebilir, ancak hikmetini bilse de bilmesede Allah'tan razı olması gerekir.

İnsanlar istemedikleri şekilde gelişen olaylara aksilik derler. İnsan "aksilik" zanneder halbuki en doğrusu kaderde o olayın o şekilde olmasıdır. Gün içinde insanları üzen, rahatını kaçıran, kızdıran, sıkı, aksilik, terslik dediği olayların hikmet ve hayırlarını Allah gösterse kişi üzülmemesinin ne kadar yanlış olduğunu anlayacak ve tam tersine sevinç ve neşe içinde olacaktır. Kader kişiye bütün olarak gösterilecek olsa ya da aksilik gibi görünen olayları kader içerisinde görecektiği olsa olanlar için hiç üzülmeyecektir.

Bu bakımdan yapılacak en akılcı tavır Allah'a teslim olarak yaşamaktır. Kaldı ki farkında olsa da olmasa da, kabul etse de etmese de herkes zaten Allah'a teslimdir. Ancak bunun bilincinde yaşamak önemlidir. Bu şuura sahip müminler huzur ve güven içinde, tatmin olmuş bir ruh haliyle Allah'ın kendileri için belirlediği kaderi, bir film seyretmenin rahatlığı içinde yaşarlar.

İnsanların çoğu doğum, ölüm, ecel, rızık gibi konuların dışındaki şeylerin kaderde olmadığını, aksilikten, tedbirsizlikten dolayı meydana geldiğini dolayısıyla da kaderle bağlantılı olmadığını düşünürler. Halbuki bu yanlış onları kaderde tesbit edilmiş olaylara karşı isyana sürükler. Ayrıca tüm olayları aleyhlerinde değerlendirmeleri de onlara kesintisiz bir azap yaşatır. Bunun sonucu

olarak duygusal insanların neşeli halleri de çok kısa ve anlık olur. Bir şeye çok sevindikten kısa süre sonra akıllarına üzülecekleri bir şey getirip tekrar karamsar ruh haline geri dönerler.

Tüm bunlar dini yaşamamanın doğal ve kaçınılmaz sonuçlarıdır. İman olmadığında kişi hüznü ve umutsuzluğa mahkum olur. Nitekim dünyada, Allah'ın emir ve tavsiyelerini gözetmeksizin ömürlerini sorumsuzca tüketenler ahirette bu mutsuzluklarını kendileri ikrar etmektedirler:

Dediler ki: “Rabbimiz, mutsuzluğumuz bize karşı üstün geldi, biz sapan bir topluluk imişiz.”
(Mü'minun Suresi, 106)

Elbette ki Allah kişiyi bu dünyada birtakım sıkıntı ve zorluklarla deneyebilir. Ancak mümin bu sıkıntılar karşısında hüznü ve karamsarlığa kapılmaz. Çünkü bilir ki Allah, kendisinin bu sıkıntı karşısında nasıl davranacağını denemektedir. Ve bunun çözümü ne ağlamak, ne hüzünlenmek ne de hayıflanmaktır. Bunun çözümü, **“sıkıntı ve ihtiyaç içinde olana, Kendisine dua ettiği zaman icabet eden, kötülüğü açıp gideren”** (Neml Suresi, 62) Allah'tan yardım istemesi, yalnızca O'na güvenip dayanmasıdır ve Allah'ın duasına icabet edeceğinden emin olmasıdır. Allah mümin kullarına Kuran'da şöyle vaat etmiştir:

Haberiniz olsun; Allah'ın velileri, onlar için korku yoktur, mahzun da olmayacaklardır. Onlar iman edenler ve (Allah'tan) sakınanlardır. Müjde, dünya hayatında ve ahirette onlarındır. Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Yunus Suresi, 62-64)

Ayrıca Allah sıkıntı, zorluk gibi görünen anları da özel olarak pek çok hikmetle yaratır. İman gözüyle bakan bir kimse Allah'ın yarattığı herşeydeki güzellikleri hikmetleri görerek şevklenecek, neşesi daha da artacaktır. Dolayısıyla kişinin Allah'a olan teslimiyeti ruhen dingin, mutmain bir ruh halinde olmasını dolayısıyla da huzur ve güven duygusu içinde yaşamasını sağlayacaktır.

Duygusalı ise, insanları bu tevekkül bilincinden tamamen uzaklaştırmakta, onları olaylar karşısında abartılı sevinçlere veya abartılı üzüntü ve kederlere sürüklemektedir. Allah, umutsuzluk ve şımarıklık arasında gidip-gelen bu gibi kişilerin durumunu ve müminlerin bunlardan farkını Kuran'da şöyle tarif etmektedir:

Andolsun, Biz insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp sonra bunu kendisinden çekip-alsak, kuşkusuz o, (artık) umudunu kesmiş bir nankördür. Ve andolsun, kendisine dokunan bir sıkıntıdan sonra, ona bir nimet tattırsak, kuşkusuz; “Kötülükler benden gidiverdi” der. Çünkü o, şımarıktır, böbürlenendir. Sabredenler ve salih amellerde bulunanlar başka. İşte, bağışlanma ve büyük ecir bunlarıdır. (Hud Suresi, 9-11)

Öfke ve Asabiyet

Duygusalı kadınlarda daha çok hüznün, karamsarlık, ağlama, yakınma şeklinde görülürken, erkeklerde de çoğunlukla öfke, asabiyet, saldırganlık şeklinde kendini dışa vurur. Örneğin duygusal bir erkek, otoparkta kendisine ayrılmış yere bir başkasının park ettiğini görünce bağırıp çağırır, arabayı tekmeler. Ya da yolda yürürken bir kimsenin yanlışlıkla omuzuna çarpması kolaylıkla

hiddetlenmesine yol açar. Veya evden çıkarken anahtarı evde unutan çocuğuna, hesabı geç getiren garsona, telefonda bekleten sekretere, trafikteki araçlara sinirlenip ağzına geleni söyleyebilir. Akleden bir insanın kolaylıkla çözümleyebileceği sorunlar, hatta aklına bile takmayacağı yüzlerce ayrıntı karşısında duygusal insan abartılı ve gereksiz tepkiler verir. Çoğu zaman da kendine zarar verir, küçük düşer.

Erkeklerde öfke ve asabiyet şeklinde yaşanan duygusallık, “**delikanlılık kültürü**” adı verilen ruh halini taşıyan belli bir toplumsal kesimi oluşturur. Bu kültürü taşıyan kesimde öfke, romantizm ve “arabesk” zihniyetin karışımı bir duygusallık çeşidi hakimdir. Bu çarpık ruhu taşıyan insan çoğunlukla dengesiz, her an her türlü saldırgan davranışı sergileyebilecek bir kişilik yapısına sahiptir. Bir anlık bir öfke sonucunda karşındakini yaralayabilir, hastanelik edebilir ya da öldürebilir. Kimi zaman karşındaki insan hiç tanımadığı bir kimse dahi olabilir. Gazetelerin üçüncü sayfaları, bu gibi insanların çıkardıkları olaylar ve işledikleri suçlarla doludur. Neşeli başlayan bir akşamın sonunda

Kolayca hiddetlenmek, öfkeye hakim olamamak, bağırp çağırarak, kendisine ya da başkalarına zarar vermek kişinin, aklıyla değil de duygularıyla hareket ettiğinin göstergesidir.

aniden sinirlenip arkadaşlarını, yakınlarını dövebilir, sokakta yürürken kendilerine “yan baktığı” için tanımadıkları bir insanı bıçaklayabilirler. Bir an için azgın nefsanî duygularına tabi olmaları, hayatlarının geri kalan bölümünü hapislerde geçirmelerine yol açabilir. Daha da önemlisi, Allah katında, haksız yere bir insanı öldürme gibi büyük bir günah işlemiş olurlar.

Asabi duygusallık, son derece vahim sonuçlar doğurabilen, her an patlamaya hazır potansiyel bir tehlikedir. Duygusal bir kimse, trafikte kendisine yapılan hatalı bir hareket ya da tanımadığı birinin rahatsız olduğu bir bakışı veya çok basit bir yanlış anlaşma yüzünden öfkelenip başına türlü dertler ve belalar alabilir.

Kimi zaman maç çıkışlarında bazı taraftarların sergiledikleri vahşet görüntüleri de taraftarlığın verdiği duygusallığın yol açabileceği akılsızlık boyutuna açık bir örnektir. Kasap satırları, bıçaklar, sopalar ile hiç tanımadıkları insanlara öldüresiye saldıran bu kişiler, şeytanın duygusallık silahıyla akıl ve şuurlarını körelttiği ve topluma musallat ettiği bir bela haline gelmişlerdir. Allah insanlara şeytandan sakınmayı, kavga ve öfke değil, barış ve güvenlik aramayı emretmiştir:

Ey iman edenler, hepiniz topluca “barış ve güvenliğe (Silm’e, İslam’a) girin ve şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, size apaçık bir düşmandır. (Bakara Suresi, 208)

Burada yine duygusallıkla akılcılık arasındaki farkı ayırt etmek gerekir. Zulme ve kötülüğe duyulan öfke ve nefret insanı adalet, barış ve iyilik konusunda çok daha hassas ve duyarlı olmaya, zulmü ve kötülüğü ortadan kaldırmaya, zalimlere engel olmaya, masum ve acizlerin

Cinnet geçiriyoruz

1 'Görüntü yapmayın' dedi karşına dizildi

2 Baba iki oğlunu da silahla öldürdü

3 13 yaşındaki İ.M.K. başma kurşun saktı

Posta Gazetesi, 09.10.1999

CANI AŞIK

Boğazı kesilerek öldürülen sekreter kızın katili 17 yaşındaki sevgilisi çıktı. Cani aşık "Aslı'ya aşıkım. Benimle alay edince gözümü kırpmadan öldürdüm" dedi

Hürriyet Gazetesi, 01.08.1999

Cani, borsada 150 bin dolar yitirmiş

• Eşi ve iki çocuğu dahil 12 kişiyi katledip, intihar eden Atlanta canlı Mark Barton'ın, borsada 150 bin dolardan çok kaybettiği ortaya çıktı. İki ayda borsada 150 bin dolar kaybeden Barton, geçen sabah günü ise 20 bin dolar yitirdi.

• Barton'ın eski avukatı, olayda 12 kişinin ölmüş olmasını şanı diye nitelendi ve "Atlanta ucuz kurtaklı. Barton iyi bir kimsiyordu ve kolayca bulunan maddelerle bir bomba yaparak, bir kimseyi bile havaya uçurabilirdi" dedi. • 19. sayfa

Gazetelerin üçüncü sayfalarını açtığınızda, genellikle ani bir öfke ve duygusallıkla hareket eden insanların çıkardıkları olaylar ve işledikleri suçlarla karşılaşsınız. Neşeli başlayan bir akşamın sonunda aniden sinirlenip arkadaşlarını, yakınlarını dövenler, sokakta yürürken kendilerine "yan baktığı" için tanımadıkları bir insanı bıçaklayanlar, borsada kaybettiği paralar yüzünden ailesini öldürenler, kendisi ile alay ettiği için birden öfkeye kapılıp arkadaşlarını öldürenler... Bu insanların bir an için azgın nefsanî duygularına tabi olmaları, hayatlarının geri kalan bölümünü hapiste geçirmelerine, daha da önemlisi, insanları öldürme gibi büyük bir günah işlemelerine sebep olabilmektedir. İşte tüm bunlar, şeytanın insanları akılcılıktan uzaklaştırıp nefsin istek ve tutkuları ile hareket etmeye yönlendirmesi, ani duygu patlamalarına sürüklemesi ile gerçekleşmektedir.

haklarını korumaya yönelir. Allah'ın insanlara verdiği bu adalet duygusu akıl ve irade ile yönlendirilip kontrol edilmezse, herhangi bir spor klübünün taraftarlarına karşı alevlenebilecek, azgınca dışa vurulacak kadar amacından sapabilir. Akıl ve iradeden yoksun insanlar irade kullanıp duygularını dizginlemezler ve doğru yoldan ayrılarak şeytanın istediği yöne sürüklenirler. Allah, bir başka ayetinde insanları şeytana karşı şöyle uyarmıştır:

**Ey iman edenler, şeytanın adımlarına uymayın.
Kim şeytanın adımlarına uyarsa, (bilsin ki) ger-**

Spor müsabakaları ve özellikle de futbol karşılaşmaları pek çok insanın duygusallığa kapıldığı anlardır. Böyle durumlarda bu kişileri tamamen duyguları yönlendirir. Rahatça öfkelenip saldırganlaşabilir ya da duygusallaşıp ağlayabilirler. Çoğu zaman hareketleri kontrolden çıktığı için birbirlerine zarar verebilirler.

çekten o (şeytan) çirkin utanmazlıkları ve kötülüğü emreder. Eğer Allah'ın üzerinizde fazlı ve rahmeti olmasaydı, sizden hiçbiri ebedi olarak temize çıkamazdı. Ancak Allah, dilediğini temize çıkarır. Allah, işitendir, bilendir. (Nur Suresi, 21)

Şeytani Merhamet Duygusu

Şeytanın kışkırtmalarına uyan insanlar, Allah'ın bir güzellik olarak verdiği merhamet duygusunu da kimi zaman saptırarak tamamen yanlış yönlerde kullanabilirler. Allah'ın hükümleriyle çelişen bir merhamet anlayışı, şeytani bir merhamettir. Duygusal insanlar ölçü olarak Kur'an'ı değil de duygusal dürtülerini esas aldıkları için şefkat ve merhamet duyguları da sapkın bir biçimde yönlendirilir.

Örneğin, bir kimse, insanların acılarından, küçük çocukların, masum sevimli hayvanların ölümlerinden büyük üzüntü duyar. Ancak burada şeytani merhamet devreye girer ve karşılaştığı olaylar onu Allah'a karşı isyana ve şirk koşmaya götürür. Halbuki bu tür bir telkiden aklını kullanıp kurtulan insan, gerçeği temiz ve berrak bir şekilde görecektir. Bir kere ölüm, küçük çocuklar, mümin kimseler için bir zulüm, eziyet ve azap olmadığı gibi onlar için bir kurtuluş ve sonsuz güzel bir hayata atılan adımdır. Allah'ın kullarını Kendi katına aldığı bir kapıdır. Şeytan ve onun dostları açısından ise ölüm dünyadaki azgınlıklarının, nefislerinin sınırsız tutkularının sona erdiği ve kendilerine vaat edilen ebedi azap kapısının açıldığı andır. Bu yüzden şeytan ölümü çirkin bir kötülük olarak görür ve göstermeye çalışır. Bu değerlendirmesi kendisi açısından doğrudur, fakat masumlar ve müminler için geçerli değildir. Cehenneme gidecek biri

açısından ölüm gerçekten kötü bir olaydır, cennete gidecek için ise sevindiricidir.

Şeytani merhamet, aynı zamanda kişiyi karşı tarafa fayda değil tam aksine zarar verecek bir merhamet göstermeye yöneltilir. Dinden uzak toplumlarda insanlar, karşılarındaki kişinin ahirette zarara uğrayıp uğramayacağını düşünmeden herşeyi yapmalarına göz yumarlar. Örneğin, kötü bir ahlak göstermesine müsaade eder, Allah'ın haram kıldığı bir fiili uygulamasına ses çıkarmaz, hatta bu konuda yardımcı olurlar. Örneğin oruç tutabilecek yaşa gelmiş olan çocuğunun kendince "aç kalmasına dayanamadığı için" oruç tutmasına izin vermeyen bir anne-baba, ya da elinde olduğu halde "uyandırmaya kıyamadığı için" yakınındaki birini sabah namazına kaldırmayan bir kimse gerçekte şeytani bir merhamet anlayışına sahiptir.

Müminlerin bu konuda kendilerine aldıkları ölçü ise, gösterilecek merhametin karşı tarafın ahiretini mutlaka olumlu yönde etkilemesidir. Kimi zaman bir mümine olan sevgileri ve merhametleri, onlar adına birtakım önlemler almayı ya da eleştirilerde bulunmayı gerektirebilir. Karşılarındaki kişinin yaptığı kötü bir tavırda onu eleştirebilir, içinde bulunduğu durumdan caydıracak konuşmalar yapabilir, Kuran'ın bir emri olarak kötülükten men edebilirler. Gerçek merhamet de budur. Çünkü müminler bunları yaparak, karşılarındaki kişinin nefesine ağır gelebilecek bir söz söylemeyi, onun Kuran dışı bir hareketini engellemeyi göze alır, ama o kişinin sonsuz hayatını cehennem gibi geri dönüşü olmayan bir azap içinde geçirmelerini göze almazlar. Bu nedenle de Allah'ın en beğeneceği ve en çok hoşnut olacağı ahlaki

yaşaması yönünde teşvik ederek onu cennete hazırlar ve dolayısıyla da olabilecek en üstün merhamet örneğini sergilerler. Unutmamak gerekir ki, asıl merhametsizlik, karşı tarafın ahiretini düşünmeksizin, yaptığı yanlışlara bile bile seyirci kalmaktır.

Şeytani merhamet beraberinde haksızlık ve adaletsizliği de getirir. Akıl sahibi bir mümin her durumda adalette ve Allah'ın rızasına uygun karar alıp hüküm verirken, duygusal insanlar şeytani merhamet hislerine ve acıma duygularına kapılarak kolayca adaletsiz davranabilir, haksızlık yapabilirler. Nefslerinin, duygularının, istek ve tutkularının gösterdiği yönde hareket ederler. Şahit oldukları bir olay karşısında haklıyı haksızı bilmeden, adil ve akılcı bir değerlendirme yapmadan ve en önemli Kuran'ın hükümlerini gözetmeden cahilce bir acıma duygusuna kapılır ve bu bakış açısıyla hareket ederler. Genellikle de hem kendilerini hem de karşılarındaki insanları zarara sokabilecek girişimlerde bulunur, yanlış yönlendirmeler yapar ve yanlış kararlar alırlar. Dolayısıyla da yaşadıkları merhamet, Kuran'ın emrettiği güzel ahlaktan çok uzak bir yapı ortaya çıkarır.

Duygusal kişilerin en önemli özelliklerinden biri de bencil olmalarıdır. Bu tür kimselerin dışarıdan fedakarlık gibi görünen tavır ve davranışları da aslında duygularını tatmin etmek için gösterdikleri davranışlardır. Bu nedenle duygusal bir kimsenin adaletli davranmasını, hakkaniyetli olmasını bekleyemeyiz. Duygusal bir kimse kendisinin, yakınlarının ve sevdiklerinin aleyhinde gibi görünen bir durumda adil olmak yerine taraflı ve haksız hükmedecektir. Hatta bilgisine başvurulmuş bir konuda gerçekleri yansıtmayan bir şahitlik yapması, yakını

olduğu için yapılan hatalı bir eylemi gizlemesi de mümkündür.

Oysa adaletli davranmak müminin en önemli özelliklerinden biridir. Nitekim Allah Kuran'da her koşulda -söz konusu olan kişi kendisi, yakınları ya da düşmanı bildiği bir kimse dahi olsa- adaletle davranmayı emretmektedir:

Ey iman edenler, kendiniz, anne-babanız ve yakınlarınız aleyhine bile olsa, Allah için şahidler olarak adaleti ayakta tutun. (Onlar) ister zengin olsun, ister fakir olsun; çünkü Allah onlara daha yakındır. Öyleyse adaletten dönüp heva (tutkuları)nıza uymayın. Eğer dilinizi eğip büker (sözler) ya da yüz çevirirseniz, şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberi olandır. (Nisa Suresi, 135)

Bir başka ayette Allah insanları “adil şahitler” olmaya davet etmektedir:

Ey iman edenler, adil şahidler olarak, Allah için, hakkı ayakta tutun. Bir topluluğa olan kininiz, sizi adaletten alıkoymasın... (Maide Suresi, 8)

Ancak duygusal bir insanın, ayetlerdeki bu emirleri eksiksizce yerine getirmesi mümkün olmaz. Çünkü böyle bir insan bencilliği çok köklü bir şekilde içinde barındırdığından olayları değerlendiriş şekli, yorumları da hep kendi taraflı olur. Örneğin başta kendisine olmak üzere yakınları, sevdikleri ya da hiçbir geçerli kıstası olmadan sempati duyduğu kimselere karşı ayrıcalık tanıması, yapılan çirkin tavırlara hatta suç olabilecek eylemlere karşı göz yumması söz konusudur.

Minnettarlık duygusu

İnsandaki baskın duygulardan birisi de minnettarlık, diğer adıyla “şükran” duygusudur. İnsan, gerek doğuştan, gerekse hayatının her anında kendisine doğru sürekli bir nimet akışı ile karşı karşıyadır. Kendisine gelen nimetler çoğunlukla sebepler aracılığıyla olduğu için insan şükran duygularını bu sebeplere yönlendirmeye çok eğilimlidir. Oysa bu duygunun da gerçek anlamda yöneltilmesi gereken tek mercinin Allah olduğu, Kuran’da defalarca belirtilmektedir. Kuran’da bu minnettarlık “şükretmek” olarak tanımlanır. Şükretmek, araçlar kim ya da ne olursa olsun, bütün nimetleri gönderenin yalnızca Allah olduğunun ve her konuda yalnızca O’na muhtaç olduğunun bilincinde olmak, O’na karşı teşekkür ve minnettarlığını kalben ve dille ifade etmektir.

Yalnızca Allah’a şükretmek, yalnızca O’na minnettar olmak ayette gerçek bir kulluğun göstergesi olarak belirtilmiştir:

Ey iman edenler size rızık olarak verdiklerimizin temiz olanlarından yiyin ve yalnızca O’na kulluk ediyorsanız, Allah’a şükredin. (Bakara Suresi, 172)

Öyleyse Allah’ın sizi rızıklandığı şeylerden helal (ve) temiz olanlarını yiyin; eğer O’na kulluk ediyorsanız Allah’ın nimetine şükredin. (Nahl Suresi, 114)

Ayetlerde Allah’a şükretmek, başka ilahlar edinmeden, yani şirk koşmadan kulluk etmenin bir şartı ve göstergesi olarak belirtilmektedir. Gerçekten de, yalnızca Allah’a şükreden bir kimse bütün nimetlerin Allah’tan geldiğinin, herşeyin O’nun elinde, O’nun kontrolünde

olduğunun, yani Allah'tan başka ilah olmadığını bilincinde demektir. Bütün nimetlerin Allah'tan geldiğinin bilincinde olan bir kimse ise yegane güç, kuvvet ve söz sahibinin Allah olduğunu, O'ndan başka ilah olmadığını kalbine yerleştirmiş bir kimse demektir.

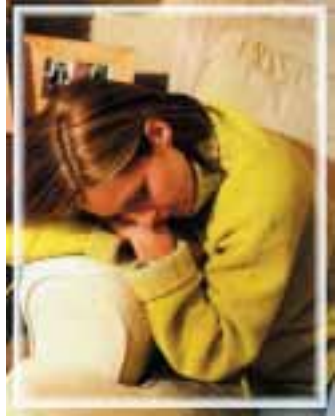
Duygusal insanlarda ise durum tam tersidir. Bu kişiler sahip oldukları bütün nimetleri Allah'ın bunları yaratırken vesile (araç) kıldığı maddelere ve şahıslara bağlar ve onlardan medet umarlar. Onlara müteşekkir kalır, onlara şükretmeye çalışırlar. Kısaca Allah'tan başka güç ve etki sahibi sandıkları sayısız sahte ilahlar edinirler. Akıllarını kullanmadıkları için, bütün bu sahte ilahları da, onların yaptıklarını da Allah'ın yarattığını ve Allah'ın dilemesi ve emri olmaksızın hiçbir şey yapamayacaklarını, hiçbir şeye güçlerinin yetmeyeceğini göremezler.

Bu yanlış minnettarlık duygusu, romantik insanlarda ezikliğe neden olur. Kendilerine minnet ettikleri kişiler (örneğin patronları, bir aile büyükleri) karşısında kendilerini ezik hisseder, bunu hareket ve sözleriyle açığa vururlar. Bir mümine asla yakışmayan bu tavır, romantizmin insanlara verdiği sayısız sıkıntıdan biridir.

İçine Kapanıklık

Duygusal kimi insanlarda, içine kapanıklık, insanlarla iletişim kuramama biçiminde kendini gösterir. Bu tür duygusalılıkta kişi yalnızca kendi dünyasında, kendi sorunlarıyla ilgilenen, çevresinde olup bitenlere karşı duyarsız ve etkisiz bir yapı sergiler. Kuran'da emredilen güçlü bir kişiliğe sahip olmadığından dış dünyanın olaylarıyla başa çıkacak dirayeti ve gücü gösteremez, karşısına çıkan sorunların üstesinden gelmeyi göze alamaz, süre-

li aciz, çaresiz ve başarısız bir yapı gösterir. Tevekkülü, Allah'a dayanıp güvenmeyi, Allah'a yönelip O'ndan yardım istemeyi düşünmediği için, kendini tüm dünyaya karşı tek başına ve savunmasız hisseder. Bu yüzden kendi içinde yarattığı hayal dünyasının dışına çıkmaktan korkar.

Duygusal insanların, içlerine kapalı, bunalımlı ve yalnız halleri dinle bağdaşmayan bir ruh halidir. Allah insanları tevekküle ve huzura çağırmaktadır.

Duygusallığın sebep olduğu bu melankoli hali bu tip kişileri bunalıma kadar sürükler. Kendini

insanlardan tecrit etme, stresli olma, moral bozukluğu, sinir krizleri geçirme, yas tutma, eftarlanma, bunalıma girme, intihar düşünceleri gibi, duygusal insanlar tarafından doğal karşılanan tavırların özel anlamları vardır. Örneğin arkadaşının yaptığı bir espriden alınan bir genç kız bütün geceyi ağlayarak geçirmeyi, bütün akşam arkadaşının bu sözü söylemesinin nedeni üzerine düşünmeyi makul görebilir. Bir başkası içinse saçının beyazlaması, değişmeyecek fiziksel bir kusurunun olması bunalıma girmesi için yeterli olabilir. Gözü neden renkli değil, boyu neden biraz daha uzun değil gibi onlarca, yüzlerce konu zihnini meşgul ederek, soruna dönüşür.

Bu tür kişilerde karanlıkta oturarak “düşünme” adı altında vesvese yapma, hüznü şiirler yazma, saatlerce duvara bakarak hayal kurma, yağmurda yürüme, derin

Gençliğin intiharı

Avustralya'da üniversiteye girmemesi yerine bir genç kız intihar etti. Buna göre, öğrenci kızın intihar nedeni olarak gösterildiği öğrenildi. Bu olayın ardından, öğrencilerin intihara başvurduğu öğrenildi. Öğrencilerin intihara başvurduğu öğrenildi. Öğrencilerin intihara başvurduğu öğrenildi.

GENÇLİĞİN intiharı...
Gençliğin intiharı...
Gençliğin intiharı...
Gençliğin intiharı...
Gençliğin intiharı...
Gençliğin intiharı...
Gençliğin intiharı...
Gençliğin intiharı...

Posta Gazetesi, 26.06.2000

Zayıf karne için intihara teşebbüs

Mersin'de karneelerindeki 5'er sayılı geçen liseyi iki kez başarısız geçen, Trabzon'da cadafiyasız nota zayıf gelen bir liseyi kız aykırı bapı içerek ölmek istedi. İki genç kızın durumu ağır.

Sabah Gazetesi, 04.08.1999

Salgın gibi intihar

İstanbul Merter'de bir genç tabancayla, Çorum'da bir memur kendini asarak canına koydu. İşsiz genç ise kurusıkı tabancayla ölmek istedi.

Milliyet Gazetesi, 21.01.2001

Bu genç kıza, ölmeyi başarmadan engelleyin!

Üniversite yüzünden intiharkolik oldu

Okul değiştiremediği için iki kez intihara kalkışan liseyi genç kız, üçüncü girişiminde de son anda arkadaşlarınınca kurtarıldı...

Hürriyet Gazetesi, 09.06.00

▼ GENÇ KIZIN İNTİHARI

Canım sıkılıyor dedi, intihar etti

derin iç çekme, uzaklara dalma, omuza yaslanıp ağlama, gözleri dolarak sesi titreyerek konuşma gibi tavırlar sık sık görülür. Bazıları “efkar dağıtma” adı altında aşırı derecede içki ve sigara içer. Neticede bunların hepsi karanlık bir dünyaya ait iç sıkıntısına, huzursuzluğa ve ruhen-bedenen sağlıksız bir hayat sürmelerine sebep olur. Hepsinden önemlisi de Allah’ın beğenmediği bir ahlaki yaşamış, O’nun hoşnut olmadığı bir hayatı benimsemiş olurlar.

Erkeklerdeki duygusal yapı zamanla daha ileri boyutlardaki sapmalara, ruh sağlığında meydana gelen ciddi bozukluklara, “efemine” tavır ve hareketlere, cinsel sapmalara, homoseksüel eğilimlere kadar ilerleyen boyutlara varabilir. Duygusal kişiler iç dünyalarında yaşattıkları sapkın kişiliklerini ortamın ve çevrenin durumuna göre gizleyebilir ya da pervasızca açığa da vurabilirler. Örneğin, duygusal, hüznü, içine kapalı bir kimsenin bir gün birden azgın bir eşcinsel ya da travesti olarak ortaya çıkması günümüz toplumlarının alışılmış görüntülerindedir. Allah Kuran’da bu cinsel sapkınlığın çirkin bir hayasızlık olduğuna, şu sözlerle dikkat çekmiştir:

Hani Lut da kavmine şöyle demişti: “Sizden önce alemlerden hiç kimsenin yapmadığı hayasız-çirkinliği mi yapıyorsunuz? “Gerçekten siz kadınları bırakıp şehvetle erkeklere yaklaşıyorsunuz. Doğrusu siz, ölçüyü aşan (azgın) bir kavimsiniz.” (Araf Suresi, 80-81)

Kuşkusuz tüm bu azgınca tavırlar, insanların Allah’ın yolundan sapmalarının ve tutkularına esir olarak şeytanın peşinden sürüklenmelerinin bir sonucudur. Allah insanları Kuran’da şöyle uyarmıştır:

...Şeytanın adımlarını izlemeyin. Gerçekte o, sizin için apaçık bir düşmandır. O, size yalnızca, kötülüğü, çirkin-hayasızlığı ve Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder. (Bakara Suresi, 168-169)

Gerçekte buraya kadar saydığımız tüm duygusallık türleri, akılcılığı terk edip duygularına bağımlı yaşayan herkeste belli derecelerde mevcuttur. Ancak şartlara ve kişilere göre farklı biçimlerde dışa vurulur. Örneğin, öfkeli, asabi, dengesiz bir kimse, kendisine her ne kadar sert ve haşin bir görünüm vermeye çalışsa da aslında duygusallığını ve acizliğini asabiyet kılıfı altında gizlemektedir. Böyle bir kimse hiç umulmadık bir anda ağlayıp sızlanmaya başlayabilir, kendini küçük düşürecek durumlara sokabilir.

Duygusallık ancak iman eden, Allah'tan korkan ve akleden müminleri etkisi altına alamaz. Şeytanın ihlaslı müminlere karşı hiçbir etkisi olmadığı için, duygusallık silahını müminlere karşı kullanamaz. Allah Hicr Suresi'nin 42. ayetinde şeytan için, **“Şüphesiz, kışkırtılıp-saptırılmışlardan sana uyanlar dışında, senin Benim kullarım üzerinde zorlayıcı hiçbir gücün yoktur.”** buyurmuştur. Bu nedenle müminler, imanlarından, Kur'an'a bağlılıklarından ve akıllarından kaynaklanan sağlam, güçlü, dengeli ve dirayetli bir kişiliğe sahiptirler.

Duygusallığın toplumlarda en yaygın görülen, hatta en ciddi türlerinden birisi de romantik sevgi anlayışıdır. Romantik sevgi anlayışı duygusallığın belki de en yaygın ve sapkın türü olduğundan, bu konuyu ayrı bir bölüm olarak ele alacağız.

ROMANTİK SEVGİ ANLAYIŞI

İnsanlar içinde, Allah'tan başkasını 'eş ve ortak' tutanlar vardır ki, onlar (bunları), Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür. O zulmedenler, azaba uğrayacakları zaman, muhakkak bütün kuvvetin tümüyle Allah'ın olduğunu ve Allah'ın vereceği azabın gerçekten şiddetli olduğunu bir bilselerdi.

(Bakara Suresi, 165)

Romantik sevgi anlayışından bahsetmeden önce, müminlerin gerçek sevgi anlayışının nasıl olduğunu hatırlamakta fayda vardır. İman sahibi şuurlu bir kişi, bütün kalbiyle sevmesi, yakınlaşması, bağlanması gereken varlığın Allah olduğunu bilir. Çünkü kendisini yoktan var etmiş, bedenini, aklını, şuurunu, imanını ve sahip olduğu bütün herşeyi kendisine O vermiştir. Bütün ihtiyaçlarını karşılamış ve karşılamaktadır. Kendisi için bu dünyada sayısız nimetler yaratmıştır. Dahası, Kendisine iman ettiği ve itaat ettiği takdirde onu hem dünyada hem de ahirette çok büyük ve sonsuz bir nimetle, Kendinden bir sevgi ve hoşnutlukla müjdelemektedir. Bütün

bunları da yalnızca Kendisinden bir rahmet ve lütuf olarak karşılıksız bir şekilde vermektedir. O halde gerçek anlamda, herkesten çok sevmeye, bağlanılmaya layık olan yalnızca Allah'tır. Nitekim Allah, müminleri Kuran'da, “**Ve yalnızca Rabbine rağbet et**” ayetiyle bu konuda uyarmaktadır. (İnşirah Suresi, 8)

İnsanlara duyulan sevgi de Allah sevgisinden kaynaklanır. Allah'ı seven insan, Allah'a itaat eden kullara karşı bir şefkat duygusu hisseder. Bu da, Allah'ın bu insanlar üzerindeki tecellilerine duyulan gerçek sevgiyi oluşturur.

Sevginin oluşmasındaki sebeplerden biri de sevilen kimsedeki üstün ve güzel özelliklere karşı duyulan ilgi ve hayranlıktır. Bu ilgi ve hayranlık karşı taraftan da karşılık gördüğünde aradaki ilişki kuvvetli bir sevgi bağına dönüşür. Ancak burada önemli olan, üstünlük ve güzelliğin gerçek sahibini bulmak, ilgi, sevgi ve hayranlık hislerini ona yönelmektir. O da yine, bütün güzelliklerin, üstün ve yüce sıfatların kaynağı, sahibi olan Allah'tır. O'nun yarattıklarının sahipmiş gibi göründükleri üstün sıfatlar ise, yalnızca Allah'ın sonsuz sıfatlarının çok küçük birer yansımasıdır ve gerçekte Allah'a aittirler. Ancak geçici olarak Allah'ın kulları üzerinde tecelli etmekte, yani yansımakta, görünmektedirler.

Bütün bunlardan dolayı, **sevgi ancak Allah'ın zatına duyulur**. O'nun tecellilerine karşı duyulan sevgi ise, ancak Allah kalpten ve hatırdan çıkarılmadan, O'nun adına beslenebilir. İnsanın bir kimseyi veya bir eşyayı Allah'tan bağımsız, müstakil bir varlık olarak görüp de, onu, Allah'ı sever gibi sevmesi ise, şirk koştuğunun en belirgin alametlerinden birisidir.

Yanlış ve haksız bir sevgi besleme sonucunda şirk koşmanın toplumda çok çeşitleri vardır. Babasını şirk

koşma, oğlunu şirk koşma, karısını, kocasını, ailesini, atalarını, idarecilerini şirk koşma bunlardan belli başlılarıdır. Hepsinin de temelinde yanlış ve haksız bir sevgi vardır.

Bir ayette müşriklerin Allah'ı bırakıp, kendilerine sevgi bağı ile putlar edindikleri, Hz. İbrahim'in ağzından şöyle ifade edilir:

(İbrahim) Dedi ki: “Siz gerçekten, Allah'ı bırakıp dünya hayatında aranızda bir sevgi-bağı olarak putları (ilahlar) edindiniz. Sonra kıyamet günü, kiminiz kiminizi inkar edip-tanımayacak ve kiminiz kiminize lanet edeceksiniz. Sizin barınma yeriniz ateştir ve hiçbir yardımcınız yoktur.” (Ankebut Suresi, 25)

Ahirette bu sevgi bağının nefrete ve karşılıklı inkara dönüştüğü ise yine Kuran'da bize bildirilir. Bunun sebebi, aralarında sevgi bağı kurarak birbirlerini put edinenlerin, ahirette birbirlerinin sonsuz azabına neden olmalarıdır. Yalnızca Allah'ı ilah edinen bir kimsenin başka birşeyi, başka bir kimseyi Allah kadar ya da O'ndan daha fazla sevmesi söz konusu olamaz. Bunun aksine bir tutum takınan müşrikler ise ayette şöyle tarif edilir:

İnsanlar içinde, Allah'tan başkasını 'eş ve ortak' tutanlar vardır ki, onlar (bunları), Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür. O zulmedenler, azaba uğrayacakları zaman, muhakkak bütün kuvvetin tümüyle Allah'ın olduğunu ve Allah'ın vereceği azabın gerçekten şiddetli olduğunu bir bil-selerdi. (Bakara Suresi, 165)

Ayette, iman edenlerin en çok Allah'ı sevdikleri belirtilmiştir. Demek ki Allah'tan başkalarının sevgisi kal-

binde daha güçlü olan bir kimsenin 'iman edenler'den olduğunu söylemek mümkün değildir. Bunun aksini iddia eden bir kişinin samimi olmadığı ya da Allah'ı ve dini gereği gibi tanımadığı kesindir. Zaten ayetin sonundan şirk koşanların Allah hakkında yanlış ve eksik bir bilgi ve anlayışa sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Bu tarz kişiler, Allah'ı gereği gibi takdir edemediklerinden (Zümer Suresi, 64-65) sahip oldukları sevgi duygusunu kendi nefislerine veya başka kişilere yönlendirirler. Bunlar babaları, oğulları, kardeşleri, karıları, kocaları, sevgilileri, örnek aldıkları kimseler, hayran oldukları kişiler gibi pek çok insan olabilir. Bazı kimselerde bu sevgi insanların yanı sıra, cansız nesnelere, hatta soyut kavramlara da yönlendirilir. Para, mal, ev, araba, herhangi bir eşya, makam, mevki, iktidar gibi kavramlar putlaştırılır. Kısaca imanla doğru bir biçimde yönlendirilmeyen sevgi, beraberinde şirk koşmayı getirir. Bu sevgi akılcı olmadığı, yani Allah'a yönlendirilmediği için, romantik bir sevgidir. Allah Kuran'da böyle tutkulu bir sevginin insanlara fayda getirmeyeceğini, asıl kazancın Allah katında olduğunu şöyle bildirmiştir:

Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah katında olındır. (Al-i İmran Suresi, 14)

Doğru olan ise, tüm bunları Allah'ın yarattığı varlıklar olarak sevmek ve onları Allah'ın vermiş olduğu birer nimet olarak değerlendirmektir. Özellikle insan sevgisi, Allah'ın yarattığı güzel bir histir. Allah Kuran'da insanı

Hürriyet Gazetesi, 01.06.2000

Hürriyet Gazetesi, 30.01.1999

Sabah Gazetesi, 21.10.2000

Sevdiği bir insan kendisini terk ettiği için veya sevdiği kişi ile dünya şartlarında biraraya gelemediği için intihar etmek, sevdiği kişiden ilgi göremediği için kendi kendine zarar vermek, karısıyla veya kocasıyla kavga ettiği için kendini öldürmeye kalkışma... Bu tarz haberler gazetelerde, televizyonlarda, haber sitelerinde zaman zaman karşımıza çıkar. Kuşkusuz tüm bunlar, kadın-erkek ilişkilerinde duygusallığın sebep olduğu sapkınlıklardandır. Yukarıda da bu sapkınlığın çeşitli örnekleri görülmektedir. En üstteki İngilizce haberlerde, karısının ölümünün ardından kendini öldüren (solda) ve sevgilisiyle kavga ettiği için sülfürik asit içip ölen kişilerden söz edilmektedir. Kuşkusuz şeytan, bu insanları kandırarak doğru yoldan saptırmıştır.

“en güzel surette” yarattığını bildirmiştir. Dolayısıyla Allah’a itaatli, güzel ahlaklı insanlara layık oldukları şekilde içli bir sevgi beslemek de güzel ahlakın bir gereğidir. Müminin duyduğu bu gerçek sevgi, dinden uzak toplumlarda yaşanan hiçbir sevgi ile kıyaslanamayacak, çok yüce, derin ve içli bir duygudur.

Kadın-Erkek İlişkilerindeki Şirk Sevgisi

Kadın-erkek ilişkilerinde, Allah rızası dışında karşılıklı kurulan bağlılık ve beraberlikler, insanları şirke saptıran en önemli konulardan birisidir. Bunlar evlilik ya da toplumda giderek yaygınlaşan evlilik dışı beraberlikler şeklinde olabilir.

Bu romantik sevgi anlayışında, Allah’a karşı yerine getirmeleri gereken bütün vazifeleri birbirlerine karşı getiren, birbirlerini Allah’tan bağımsız müstakil varlıklar olarak gören, **Allah’a karşı duymaları gereken hisleri birbirlerine karşı duyan “sevgililer”** ortaya çıkar. Bu kişiler Allah’ı zikretmek (anmak) yerine, sürekli birbirlerini zikrederler (anarlar). Sabah gözlerini açtıklarında, kendilerini yaratmış ve onlara yeni bir gün vermiş olan Allah’ı anıp O’na şükredebekleri yerde, ilk işleri birbirlerini düşünmek, birbirlerini hayal etmek olur. Kendilerini Allah’a beğendirmeye değil de, birbirlerine beğendirmeye çalışırlar. Allah ve O’nun dini için fedakarlıkta bulunmazlar da, birbirleri için türlü fedakarlıklar gösterirler.

Kısacası bu kişiler, birbirlerini ilah edinirler. Nitekim dünyada son derece yaygın olan bu çarpık sevgi anlayışının örneklerine bakıldığında, romantik erkeklerin ve kadınların açıkça birbirlerine “sana tapıyorum” gibi ifade-

ler kullandıkları görülebilir. Yine romantik sevgililerin birbirlerine yaptıkları konuşmalarda, yazdıkları şiirlerde “nereye baksam seni görüyorum, nereye gitsem seni düşünüyorum” gibi ifadeler yer alır. Oysa her nereye bakılsa ve her nereye gidilse düşünülmesi gereken tek varlık, alemlerin Rabbi olan Allah’tır.

Görüldüğü gibi halk arasında masum hatta makbul bir sevgi çeşidi olarak görülen romantik aşk, gerçekte Allah katında lanetlenmiş olan “şirk koşma”nın bir parçasıdır. Ne var ki “gerçekleri ters yüz eden şeytan” her konuyu olduğu gibi bu kavramları da aslından çarpıtarak insanlara süslü göstermekte, insanların çoğu da şeytanın gösterdiği yolu izlemektedir:

Andolsun Allah’a, senden önceki ümmetlere de (elçiler) gönderdik, fakat şeytan onlara yapıp ettiklerini süslü göstermiştir; bugün de onların velisi odur ve onlar için acı bir azab vardır. (Nahl Suresi, 63)

...Kendi yaptıklarını şeytan süsleyip-çekici kıldı, böylece onları yoldan alıkoydu. Oysa onlar görebilen kimselerdi. (Ankebut Suresi, 38)

Kuran’da, bu tür romantik ilişkilerde kadınlara karşı beslenen tutku dolu sevgiye özellikle dikkat çekilir. Bu kadın, kişinin karısı, sevgilisi, hatta uzaktan “platonik” olarak sevgi beslediği herhangi bir kadın da olabilir. Eğer bu, Allah’ı unutturan, Allah’ı gereği gibi anmayı engelleyen, Allah sevgisine tercih edilen, kalpten Allah sevgisini çıkarıp da onun yerine konulan bir sevgi türüyse, kişiyi doğrudan şirke sürükler. Kuşkusuz aynı tehlike yalnızca erkekler için değil kadınlar için de geçerlidir.

Romantik kadın-erkek ilişkisini alabildiğine yaşayan kimseler çoğu zaman bu gerçeklerden habersizdir. Çünkü çoğu, çocukluklarından beri toplumdan aldıkları çarpık telkinlerin ve kendilerine doğru yolu gösterecek tek rehber olan Kuran'dan habersiz olmalarının bir sonucu olarak, işlediklerinin Allah katında bir suç olduğunun farkında değildirler. Akılsızlık içinde yaşanan söz konusu şirk sevgisi, birbirlerini ilah edinmiş olan kadın ve erkekleri bazen çok büyük felaketlere sürükler. Örneğin, birbirine aşık iki gencin birlikte intihar etmekten zevk alacak derecede akılları kapanabilir. Dünya şartlarının, biraraya gelmelerini engellediği iki genç aşklarını sözde “ebedileştirmek”, “ruhlarının sonsuza kadar birlikte olması” gibi anlamsız ve gerçek dışı telkinlerle elele tutuşup bir köprüden atlayabilirler. Oysa bunu yaparken, aslında kendilerini cehennem çukuruna attıklarının farkında değildirler. Haram olan bir fiili bir mahsur görmeden gerçekleştirmekte ve öldüklerinde Allah'a kavuşacaklarına değil birbirlerine kavuşacaklarına inanmaktadırlar. Son anda ölüm meleklerini gördüklerinde bunu anlarlar, ancak artık iş işten geçmiştir. Gazetelerde sık sık ümitsiz aşıkların intiharlarından, geride bıraktıkları duygusal mektuplardan bahseden haberlere rastlamak mümkündür. Tüm bunlar romantizmin insanların akıllarını ve şuurlarını ne derece kapatabildiğinin somut örnekleridir.

Ne var ki, bu dünyada romantizm nedeniyle gözü kapalı bağlandığı, ilah edindiği eşini kişi ahirette kendini kurtarmak için fidye olarak vermeye kalkacaktır. Çünkü gözündeki perde kalkmış, kendisine vaat edilen azabın gerçek olduğunu anlamıştır. Ayetlerde bu kimselerin

ahiretteki tavırları şöyle tarif edilir:

Onlar birbirlerine gösterilirler. Bir suçlu-günahkar, o günün azabına karşılık olmak üzere, oğullarını fidiye olarak vermek ister;

Kendi eşini ve kardeşini,

Ve onu barındıran aşiretini de;

Yeryüzünde bulunanların tümünü (verse de); sonra bir kurtulsa. (Mearic Suresi, 11-14)

Bir başka ayette de aynı durum şöyle tasvir edilir:

Kişi o gün, kendi kardeşinden kaçar; Annesinden ve babasından,

Eşinden ve çocuklarından, O gün, onlardan her birisinin kendine yetecek bir işi vardır. (Abese Suresi, 34-37)

Şirke dayalı romantik sevgi anlayışı toplumda “aşk”, “romantizm”, “saf ve temiz duygular” vb. şeklinde masum gösterilir, hatta yüceltilip teşvik edilir. Özellikle genç yaştaki insanları etkisine alan bu romantizm telkini aklın dinden, imandan haberleri olmayan, Allah sevgisini bilmeyen, şirki doğal bir davranış, bir yaşam tarzı haline getirmiş sapkın nesiller ortaya çıkmaktadır.

Şeytan duygusallığın insanların gerçekleri görmelerini, Allah'ı anmalarını, yaratılış amaçlarını ve ahireti düşünmelerini engelleyen, şirke batıran bir illet olduğunu çok iyi bilir. Bu yüzden her kesimdeki ve her sektördeki yandaşlarını, duygusallık telkinini en yoğun olarak ayakta tutacak biçimde yönlendirir. Televizyonlarda ve filmlerde romantizm ve duygusal konular çok yoğun bir şekilde insanlara empoze edilir.

Bu nedenle, şirk koşmayı yalnızca taştan tahtadan putlara secde etmek sananlar, bu dünyada kendilerini

müstağni görüp ahirette de **“Rabbimiz olan Allah’a andolsun biz müşriklerden değildik”** (En’am Suresi, 22) diyenlerden olmaktan çok sakınmalıdırlar.

Müminlerin Sevgisi

Sevgi duygusunun Allah’tan başkasına, O’nun yaratıklarına yönlendirilmesi şirki ortaya çıkaran önemli bir sebeptir. Müminler, yalnızca Allah’ı severler, diğer müminleri ve Allah’ın yarattıklarını da onlarda Allah’ın tecellilerini, Allah’ın sıfatlarını gördükleri için Allah adına severler. Allah’tan bağımsız, müstakil varlıklar olarak sevmeyiz. Bu da halis imanın şartı ve göstergesidir.

Müminin sevgisi berrak, nurlu, kalpte ferahlık oluşturan bir sevgidir. Çünkü sevgisinin gerçek muhatabı Allah’tır. Bu yüzden, dünyada Allah’ın tecellilerini barındırdığı için sevdiği bir kimse veya varlık ölünce veya sevdiği bir eşya kaybolunca, kendisinden alınınca mümin üzülmez, bir mahrumiyet, ayrılık acısı çekmez. Çünkü sevdiği varlıktaki maddi manevi bütün güzelliklerin, tecellilerin gerçek sahibi Allah’tır. Allah (haşa) ölmez, yok olmaz, ebedi ve ezelidir. Allah, yalnızca kendisini imtihan etmek için geçici olarak bazı tecellilerini geri almıştır. İmanını ve bu anlayışını sürdürdüğü sürece dilerse bu dünyada dilerse ahirette sonsuza dek kendisine çok daha yoğun olarak pek çok güzel sıfatıyla tecelli edecektir. İşte bu sırrı kavradığı ve katıksız gerçek imana kavuştuğu için mümine hiçbir durum acı ve üzüntü vermez. Allah müminin bu ruh halini şöyle tarif eder:

Şüphesiz: “Bizim Rabbimiz Allah’tır” deyip sonra doğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); artık onlar için korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Ahkaf Suresi, 13)

ROMANTİZMİN FİZİKSEL TAHRİBATLARI

*Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir
şeyle zulmetmez. Ancak insanlar,
kendi nefislerine zulmediyorlar.*

(Yunus Suresi, 44)

Duygusallık kişide ruhsal ve manevi yönden büyük bir yıkıma yol açtığı gibi, fiziksel olarak da ciddi bir tahribat yapar. Bunların başında kişinin gizleyemediği, herkes tarafından gözlemlenebilen fiziksel değişimler gelir. Çünkü ruhen yaşanan huzursuzluklar, gerilimler, üzüntüler doğal olarak insanın dış görünümüne de yansır. Yüz kasları, bakışları, mimikleri, el ve kol hareketleri, ses tonları bu kimselerin her açıdan duygusallığın etkisi altında olduklarını hissettirir.

Duygusal insanlarda “psikosomatik” hastalıkların, yani ruhsal problemlerin yol açtığı fiziksel bozuklukların tümüne rastlanabilir. Vücudun fiziksel anlamda direnci kırılarak, güçten düşer. Bunun sonucu olarak bağışıklık sistemi çöker ve birbiri arkasına hastalıklara yakalanır veya mevcut bir hastalığının iyileşmesi gecikir.

Duygusalığın yol açtığı ruhsal problemler, fiziksel rahatsızlıklara sebep olmakta, bu da çeşitli hastalıklarla kendini göstermektedir.

Hastalıkların yanı sıra saç dökülmesi, ağarması, matlaşması, cildin neminin çekilerek kuruması, kalınlaşması, esnekliğini kaybederek kırışması, çatlama, bunun sonucunda dışarıdan her türlü enfeksiyona açık hale gelmesi, hücrelerin yenilenmesi geciktiği için cilt bozukluklarının kalıcı bir görünüm alması, rengin soluklaşarak yüzün sararması, gözlerin matlaşması gibi daha pek çok olumsuz değişiklik de beraberinde yaşanır. Bu sebeple her şeyi sorun edinen, romantik, hüzünlenmeye eğilimli insanlar erken yaşta çökerler. Vücutları senelerce, günün her anında süren bu gerilimi, duygusal fırtınaları, ruhi dalgalanmaları kaldıramaz. Bunun sonucu olarak şiddetli yaşlılık alametleri görülür ve kalıcı fiziksel tahribatlar oluşur.

Duygusalığın kişiye fiziksel olarak verdiği zararlar bu kadarla da kalmaz. Kişinin içindeki karanlık ve hüzün yüzüne ve tavırlarına da yansıdığından bütün dinamizmi, canlılığı, yaşama sevinci, şevki dolayısıyla da insani güzelliği ve gösterişi ciddi şekilde azalır. Bakışlarının donuk-

laşması, gözlerinin küçülmesi, saçlarının seyrekleşmesi ya da cansızlaşması, yüz kasları gerildiği için ifadesinin gergin, kasvetli ve itici olması bu değişimlerden sadece birkaçıdır. Nitekim neşeli, rahat, huzurlu olan kimsele-
rin gerilimli, stresli, ağlamaya yatkın kişilere göre daha uzun yaşadıkları, daha sağlıklı oldukları da pek çok bilim-
sel araştırmayla doğrulanmış bir gerçektir.

Dahası, vücutlarındaki bu değişimler karşısında dün-
yanın gelip geçici bir yer olduğunu, ne kadar acizlik için-
de olduklarını düşüneceklerine ve Allah'a teslim olup
iman edeceklerine, yaşadıkları bu kabusu daha da şid-
detlendirirler. Yaşlanmanın, hastalanmanın da kendileri-
ne hayır olabilecek yönlerini takdir edemedikleri için, bu
durumları morallerini bozan, sürekli akıllarından çıkma-
yan bir endişeye dönüşür. İşte bu kısır döngü sonucun-
da vücutlarının da kaldıramayacağı bir yükün altına girer-
ler. Nitekim çoğu doktor birçok hastalığın sebebini
üzüntü, sıkıntı, stres olarak açıklarken, tek kurtuluş yo-
lu olarak da yüksek moral ve neşeyi önerir.

Stres ve depresyona bağlı olarak uyku ve beslenme
düzensizlikleri, tansiyon hastalıkları, mide, böbrek, kalp
gibi iç organlarda ortaya çıkan çeşitli hastalıklar, astım
gibi solunum bozuklukları, alerji, egzama, sedef gibi deri
hastalıkları, migren, kanser türleri ve daha pek çok so-
runun psikolojik kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Vücu-
dun stres karşısında tepkisi sonucu, vücuttaki biyokim-
yasal reaksiyonlar, enerji tüketimi maksimum seviyeye
çıkır. Bu stres halinin sürekliliğinde ise vücut fonksiyon-
ları değişerek dengesizliklere sebep olur.

Stresin sebep olduğu ağrılardan ise uzmanlar şöyle
bahsetmektedirler:

Stres ve stresin doğurduğu gerginlik ve ağrı arasında önemli bir ilişki vardır. Stresin sebep olduğu gerginlik damarların daralmasına, kafanın belirli bölgelerine giden kan akımının bozulmasına ve o bölgeye giden kanın bir hayli azalmasına yol açar. Diğer taraftan bir dokunun kansız kalması doğrudan ağrıya sebep olur. Çünkü muhtemelen bir taraftan gergin dokunun daha çok oksijene ihtiyaç göstermesi, diğer taraftan dokunun zaten yetersiz kanla beslenmesi özel ağrı alıcılarını uyarır. Bu arada adrenalin ve noradrenalin gibi stres sırasında sinir sistemini etkileyen maddeler de salgılanmış olur. Bunlar da doğrudan veya dolaylı olarak kasların gerginliğini artırır ve hızlandırır. Böylece ağrı gerginliğe, gerginlik kaygıya, kaygı da ağrının şiddetlenmesine yol açar.¹²

İman etmeyen kimselerde depresyon, stres, bunalım sonucu hafıza zayıflaması, dikkat dağınıklığı, yorum bozuklukları, mantıksızlıklar, tikler, kontrolsüz tavırlar görülürken, müminler aklen ve ruhen son derece sağlıklı ve dengeli olurlar. Çünkü gerçek huzur, kalıcı neşe ancak Allah'a teslim olmakla, tevekkül etmekle mümkün olur. Müminler de Allah'a ve Allah'ın yarattığı kadere teslimiyet ve tevekkül içinde yaşadıklarından neşeleri de, huzurları da daimi olur. Allah'tan bir nimet olarak bu tür bir yıpranmanın etkilerinden korunmuş olurlar.

Romantizmin insanlara getirdiği büyük bir bela olan hüznün duygusu, ancak imanın getirdiği tevekkül ve sevinçle ortadan kalkar. Allah, cennete giden müminlerin şu şekilde hamd ettiklerini bildirmektedir:

Derler ki: “Bizden hüznü giderip yok eden Allah'a hamdolsun; şüphesiz Rabbimiz, gerçekten bağışlayandır, şükürü kabul edendir.”

(Fatır Suresi, 34)

SONUÇ: ROMANTİZM İLLETİNDEN KURTULMAK

Allah takva sahiplerini (inanarak ve inançlarını uygulayarak) zafere ulaşmaları dolayısıyla kurtarır. Onlara kötülük dokunmaz ve onlar hüzne kapılmayacaklardır.

(Zümer Suresi, 61)

Dinden uzak bir ahlak ve yaşam şekli benimsemiş kimselerdeki en köklü kişilik bozukluklarından biri olan duygusallık, aslında zannedildiği gibi kişinin doğuştan sahip olduğu ya da terk edemeyeceği bir karakter özelliği değildir.

Bu ruh hali kişinin bilinçli ya da bilinçsiz telkinle elde ettiği bir yöndür. Dolayısıyla duygulara kapılmanın -ağlamanın, hüzünlenmenin, öfkelenmenin- iradeleri dışında olduğunu, buna karşı koymaya güç yetiremediklerini iddia edenler de samimi olarak düşündüklerinde bunun geçerli olmadığını göreceklerdir. Örneğin ağlayan, üzgün bir kişiye büyük meblağlı bir para teklif edildiğinde ya da

Mutsuz, aşırı duygusal, karamsar insanlar dünyadaki güzelliklerin ve nimetlerin farkına varamazlar. Çevrelerinde binbir türlü güzellik varken, onlar hep herşeyin olumsuz yönlerini görür, daha da mutsuzlaşırlar. Oysa Allah, rahmeti ve şefkati ile insanlar için dünyada sayısız nimet yaratmıştır. Akıl ve vicdan sahibi müminler bunları hemen fark edip, nimetlerin sevinci ile Allah'a şükrederler.

ciddi bir başka menfaat sunulduğunda birden bire neşelenebilmesi, istediği, gerekli gördüğü takdirde bu ruh halinden kolaylıkla çıkabileceğinin en net göstergesidir. O zaman kişinin özel olarak elde ettiği bu duygusal yön hem çevresine karşı vicdansızca bir tavır, hem de Allah'ın Kuran'da haber verdiği gibi kişinin kendi kendine zulmetmesidir:

Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar. (Yunus Suresi, 44)

Ancak duygusal insanlar bu gerçeği kavrayamazlar. Onlar sürekli hüznü ve umutsuz bir ruh hali içindedirler. Hangi şartlar altında olursa olsun, kendilerine üzülecek, sıkıntı duyacak bir konu bulurlar. Aslında bu insanlar kendi elleriyle kendilerine zulmetmektedirler. Bu gerçek bir ayette şöyle bildirilir:

Biz insanlara bir rahmet taddırdığımız zaman, onunla sevinirler; kendi ellerinin takdim ettiği dolayısıyla onlara bir kötülük isabet ettiğinde, hemen umutsuzluğa kapılırlar. (Rum Suresi, 36)

Bu tarz kişilerin romantik ruh halinden çıkabilmesi, bu illetten kurtulabilmesi için şeytanın vaatlerine, aldatmacalarına karşı uyanık, aklının ve vicdanının da tam açık olması gerekir. Bu ise ancak kişinin imanı ölçüsünde mümkün olur.

Gerçek bir Müslüman kendisine romantizmin acizliğini yakıştırmaz; akılcı olur, sorunlara çözüm getirir, çevresindekilere örnek olur. Ayrıca Müslüman güzel ahlakı yaşamasından, güzel söz söylemesinden ötürü de doğal olarak neşeli olur. Çünkü doğru tavrın müjdesi, ışığı, aydınlığı, nuru en zor ortamda bile insana neşe ve

sevinç verecek; dünyada huzurlu, şanlı, şerefli güzel bir hayata, ahirette ise sonsuz sevinç ve neşeye vesile olacaktır. Her an Allah'ın beğeneceği bir niyet ve hal içinde olan müminler için, üzüntü ya da sıkıntı konusu olacak, onları karamsarlığa sürükleyecek hiçbir şey olmaz. Nitekim bir ayette Allah şöyle bildirmektedir:

Allah takva sahiplerini (inanarak ve inançlarını uygulayarak) zafere ulaşmaları dolayısıyla kurtarır. Onlara kötülük dokunmaz ve onlar hüznə kapılmayacaklardır. (Zümer Suresi, 61)

Ayrıca müminlerdeki neşe, mutluluk, huzur ve güven kendileri için cennet ortamının dünya şartlarındaki bir yansımasıdır. Dünyada başlayan bu sevinçleri ahirette Allah'tan umut ettikleri cenneti kazanmış olmanın kesinleşmesiyle birlikte daimi olur. İnananların ahiretteki sevinç içindeki durumları bir ayette şöyle bildirilmiştir:

Artık Allah, onları böyle bir günün şerrinden korumuş ve onlara parıltılı bir aydınlık ve bir sevinç vermiştir. (İnsan Suresi, 11)

Başka ayetlerde ise Allah ahiret günü müminlerle inkarcılar arasındaki farkı şöyle bildirir:

O gün, öyle yüzler vardır ki apaydınlıktır; güler ve sevinç içindedir. Ve o gün, öyle yüzler de vardır ki üzerini toz bürümüştür. Bir karartı sarıpkaplamıştır. İşte onlar da, kafir, facir olanlardır. (Abese Suresi, 38-42)

İnkarcılar da ahirette dünyada şeytana uyarak yaşadıkları cehennem hayatının aslını -kat kat şiddetlisini ve sonsuza kadar sürecek olanını- yaşarlar. Tıpkı müminlerin neşe ve mutluluklarının cennette kesintisiz ve

süresiz devam edeceği gibi. Bunu haber veren ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

(Kıyametin) Geleceği günde, O'nun izni olmaksızın, hiç kimse söz söyleyemez. Artık onlardan kimi 'bedbaht ve mutsuz', (kimi de) mutlu ve bahtiyardır. Mutsuz olanlar ateştedirler, onlar için orada (kahırla ve acıyla) nefes alıp veremeler vardır. Onlar, Rabbinin dilemesi dışında gökler ve yer sürüp gittikçe, orada süresiz kalacaklardır. Çünkü Rabbin, gerçekten dilediğini yapandır. Mutlu olanlar da, artık onlar cennettedirler. Rabbinin dilemesi dışında gökler ve yer sürüp gittikçe, orada süresiz kalacaklardır. (Bu) kesintisi olmayan bir ihsandır. (Hud Suresi, 105-108)

***Sen yücesin,
bize öğrettiğinden başka bizim
hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen,
hüküm ve hikmet sahibi olansın.
(Bakara Suresi, 32)***

NOTLAR

1. Michael Howard, *The Occult Conspiracy: The Secret History of Mystics, Templars, Masons and Occult Societies*, I.b., London: Rider, 1989, s. 106
2. Gerhard Rempel, "Reform, Liberation And Romanticism In Prussia", <http://mars.wnec.edu/~grempe/courses/germany/lectures/07reform.html>
3. Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln. *The Messianic Legacy*. London: Corgi Books, 1991. s. 199
4. Anthony Smith, *İnsan, Yapısı ve Yaşamı, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1979, s. 33*
5. James Joll, *Europe Since 1870: An International History*, Penguin Books, Middlesex, 1990, s. 164
6. James Joll, *Europe Since 1870: An International History*, Penguin Books, Middlesex, 1990, s. 164
7. Janet Biehl and Peter Staudenmaier, "'Ecology' and the Modernization of Fascism in the German Ultra-right", *Ecofascism: Lessons from the German Experience*, AK Press San Francisco, CA, 1995
8. Daniel Gasman, *The Scientific Origins of National Socialism: Social Darwinism in Ernst Haeckel and the German Monist League* (New York: American Elsevier; London: Macdonald & Co., 1971), s. 23
9. Daniel Gasman, *The Scientific Origins of National Socialism: Social Darwinism in Ernst Haeckel and the German Monist League* (New York: American Elsevier; London: Macdonald & Co., 1971), s. 22-23
10. Janet Biehl and Peter Staudenmaier, "'Ecology' and the Modernization of Fascism in the German Ultra-right", *Ecofascism: Lessons from the German Experience*, AK Press San Francisco, CA, 1995
11. Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, *The Messianic Legacy*, Corgi Books, London, 1991. s. 194
12. Acar Baltaş, Zuhâl Baltaş, *Stres ve Başa Çıkma Yolları, Remzi Kitabevi, Haziran 1997, s. 162*